

RIEBIEJI AR LIESIEJI METAI?

Literatūrinis balansas ir jo paraštė

KAZYS BRADŪNAS, Baltimore, Md.

Ne vien tik duona

Tegu sau ten tėvynėje okupanto paikinamieji ir dešimtą tūkstantinėmis rublių apdovano tieji priešio rūpomis kalba ir priešio rankomis rašo, jog tremties lietuvių grožinė literatūra jau tėra tik nukirsta ir džūsanti šaka... Tegu... Matyt, jie ir norėtų, kad šitaip būtų, kad niekas už juos pačių geriau neparašytų. Tačiau tikrovė yra visai kita. Ir klysta visi tie, kurie galvoja, kad literatūra gali klestėti tik pūku lovelėn paguldyta ir gulbės pienu girdoma, nors ir iš okupanto malonės. Kietas tremties gyvenimas, nostalgiškos kančia, net ir vilties praradimas nekarta buvo ir yra autentiškiausias kūrybos šaltiniai. Juk tik tremties literatūra su A. Mickevičium, J. Slovackiu ir kitais sukūrė lenkams jų literatūros aukso amžių.

Džugu tad konstatuoti, jog ir mūsų jau keliolikos metų tremties literatūra dar nerodo jokių nuovargių ar išsėmimo ženklo. O praėjusieji 1960 metai net išsiskyrė iš ankstyvesniųjų visa eile poezijos ir prozos knygų, didelio ir tikro brandumo. Žinoma, mūsų literatūriniam gyvenime yra ir mažiau ar daugiau apeleistų sričių. Jas būtina turėti galvoj, planuojant mūsų laisvosios literatūros ateitį. Anie viena ir apie kita čia ir norisi bent trumpai pakalbėti, suvedant praėjusių metų literatūrinį balansą.

Poezijos gajumas

Tiesiog reikia stebėtis mūsų poezijos gajumu, žinant, kad ir jos skaitytojų skaičius yra gana ribotas, ir leidyklos sunkiai įkabinamos išleisti šio žanro knygą. O tačiau metai iš metų vis randama būdų poezijos knygoms leisti. Didelė dalis jų yra išskirtinės vertės, drąsiai lenkyniauja su geriausia proza, atžymintos literatūrinėmis premijomis. Tad neuostabta, kad ir šiemet 1959 metų Lietuvos Rašytojų Draugijos didžioji premija buvo paskirta poetui Vladiui Šlaitui už jo eilėraščių knygą "Ant saulėgraužės vamzdžio" ir "Aidų" 1958—59 metų literatūrinė premija šiemet buvo atiduota Bernardui Brazdžiūnui už poezijos rinkinį "Vidudienio sodai" rankraštį. Linkėtina rankraščiu greitai pasirodyti ir viešai — atskira knyga.

Paskutinėmis dienomis iššęs J. Augustaitis - Vaičiūnienės rinkinys "Ant aukuro laiptų" yra pats geriausias visame poetės kūrybiname kely. Tikrai išgyventa lietuviškos buities ir ją užgrūvusių likimo tema, perpinta matriarchaliniu tikėjimu, kančios ir vilties, suteikia Vaičiūnienės ryškia, savitai originalia ir tokia vienintelė vietą mūsų literatūroje. O lietuviško žodžio šerdis, pačio jo brandolio apdorojime ir vyresnieji ir jaunesnieji iš jos galėtų daug ko pasimokyti.

Nemažas šių metų poezijos derlius įnašas yra ir Leonardo Andriekauskas knyga "Saulė kryžiuose". Pirmą kartą mūsų poezijoje dialogas su Dievu čia apvelkamas tokiu etnografiškai lietuvišku minties ir formos rėmu. Šios knygos laimėjimas yra ir paprasto šnekamosios kalbos žodžio imagnetinis nemeluotos poezijos jėga.

Senųjų ir Naujųjų metų savartoje turėtų dar su 1960 metų data išeiti ir Henriko Nagio "Mėlynas sniegas". Perskaičius paskutinįją knygą korektūra, regima, kad šis rinkinys bus

pačiose mūsų tremties poezijos viršūnėse. Jo eilėraštis "1956 metų ruduo" (Budapešto baladė) yra vienintelis mūsų literatūroje, rodąs, kas galima padaryti iš patriotinės temos, o "Pastoralė" — vienas iš tų reikėtų eilėraščių, įstringančių visam gyvenimui. "Mėlynas sniegas" yra tikro aukso grūdai 1960 metų poezijos aruodan.

Praėjusieji metai tremties lyrikai minėtini dar ir tuo, kad savo debiutines knygas išleido ir pačios jauniausios kartos atstovai: R. Bisielius — "Pirmoji sėja" — ir V. Bogutaitė — "Veidrodinis jūros dugne". V. Bogutaitė iš karto užsirekomendavo kaip kone vienintelė mūsų moteriškųjų tarpe egzistencialinio mastymo poetė originaliame ir moderniame žodyje.

Bern. Brazdžiūnio laimėjimu besidžiaugiant, Kalifornijos lietuvių rašytojų ir spaudos žmonių bendravimas visada vyksta gyvai ir šiltai, kaip ir dera šios šalies krikmatui... Hollywoodo kavinėje prie bendro stalo čia tris iš jų turbūt neatsitiktinai subūrė vienas bendras ir jungiantis tikslas — "Vidudienio sodai". Iš kairės matome: knygos leidybą, Lietuvos Dienų leidyklos savininką A. Skirį, knygos autorių poetą B. Brazdžiūnį, knygos skaitytoją ir kritiką K. Raitį. (D. Čižo nuotrauka).

Malonu, kad ir vyresnieji nepamiršo poezijos, o kartu ir jaunystės, lyg ir pakartotinai jas abi išgyvendami. Toks buvo šiais metais Pr. Naujokaitis savo elegijų rinkiny "Akmens širdis".

Su 1960 metų data turi tuoj pat išeiti ir pomirtinė Vytauto Macerono knyga. Knygos pasirodymas yra tikras jo kūrybos išlikimo laidas, turint galvoj, kad poeto rankraščiai yra Lietuvoje ir kad juos spausdinti tenai neleidžiama. Dar ir kitu atžvilgiu ši knyga liks paminklinė, nes ir jos iliustratoriaus a. a. daš. P. Augiaus jau nebėra gyvųjų tarpe. Tai bus bene jo paskutiniai meistriški medžio raiziniai.

Giliai įkasti stulpai

Kertiniai stulpai praėjusių metų mūsų prozos rėmė yra: Pulgiso Andriūšo apysaka "Rojaus vartai", Vinco Ramono apysakų rinkinys "Miglotas ryštas", Juozo Kraliausko romanas "Šviesa lange" ir Jurgio Gliaudos "Draugo" premijuotasis romanas "Sikšnosparnių sostas". Visos šios knygos vertos kiekviena atskirai ilgų ir išsamių nagrinėjimų. Metinėje apžvalgoje teprimintina bent tiek, kad šviesiame nepriklausomybės laikotarpyje būtų buvę galima džiaugtis šitokių stiprių keturių knygų pasirodymu vienu metu laike, nekaltant jau apie pavergto krašto beletristiką, sustingusią ir įsalsusią socialinio (tiksliau rusiškojo) realizmo leduose. Gi mūsų minėtos keturios knygos šiemet išsiskiria ypač dideliu tiek turinio, tiek formos įvairumu.

Kiekviena jų gera ir kiekviena jų kitokia.

Andriūšis "Rojaus vartuose" mus vėl nukelia į senąjį aukštaičių kaimą. Rašytojas vėl mums barsto lyrinius, etnografinius, kalbinius, psichologinius ir kitokius savo apysakos perlus. Tik šį sykį juos beria nebetkaip, nepalaidai (anksčiau šitai pasitaikydavo), o labai apgalvotai, mestriskai išplanuotoje, ligi smulkmenų atsvertoje apysakoje. Ši knyga yra tikrai visos ligšiolinės Andriūšo kūrybos viršūnė.

Ramono apysakos rodo mums vėlesnius laikus ir jau kitą Lietuvos šoną — Suvalkiją. Dideliame spalvų įvairume ir lyriškai realaus peizažo fone "rašytojas tapo savo gimtojo krašto žmogaus — kapsio siela. Kitų kampu lietuvių kapsus vis vaizduojasi nesimpatiškus, išdidžius ir šaltus stačiokus. Ramono apysakos rodo, kad tai liečia daugiau tu žmonių išorę. Tuo tarpu vėdus — dvasia yra ta pati lietuviškai gera, užjaučianti, tyliai lenčianti, atgaiojanti, skaidri, bet ir skriaudos nepamiršanti.

Jeigu eilėje ankstyvių metų vis pasigėdavome stambesniu prozos veikalų, užgriebiančių po laisvąjį pasaulį išsiblaškiusių lietuvių buitines, psichologines ir socialines problemas, tai šiemet tuo skystis negalime. Kraliausko ir Gliaudos romanai krėsti jau iš grynai tremtinio šio žanro. Pirmasis jų gavalikiškai laukinė Kanados aukškalbių aplinkon atkelia dar Europos kultūra tebealsuojančius lietuvių ir, sprendamas giliai moralines problemas, rodo lietuviškos dvasios lūžis ir katarsis svetimosiame padangėse.

Antrasis — Gliauda tirštai psichologinio braižo romane gimimasi į dvasių žmogaus, kada kuo nors buvusio, o dabar tremties degraudo to beveik i nulį. Iš tiesų, šį tragišką pokario metų tema vėta pačių didžiųjų plunksnų, mūsų literatūros lig šiol buvo beveik melnesta. O tai labai dėkinga, tiesiog šėkšpyriška ir labai šiandieninė mūsų pačių tema. Ją pasiėmęs, Gliauda šį kartą išėjo visai naujas, tiesiog pionieriškas.

Taigi, pasvėrus metinį mūsų poezijos ir prozos derlių, atrodo, turėtume neabejodami atsakyti į straipsnio antraštės klausimą, jog 1960-tieji laisvajai mūsų literatūrai buvo riebieji metai. Bet...

O kur knygos apie pačią literatūrą?

Iš tikrųjų, reikalas, kuris slepiasi už to nelemtojo "bet", yra neeilinis. Mes turime laisvojo pasaulio lietuvių literatūrą, tačiau be literatūros mokslo. Ar išėjo per tą keliolika metų bent viena knyga, pašvęsta tremties literatūros studijoms, jos vietos nustatymui visoje lietuviško rašto raidoje, jos keliamų problemų nagrinėjimui?

Lig šiol čia aplamai visą literatūros mokslo našta nešė iki savo mirties bene vienas prof. Vaclovas Biržiška. Visos jo tremtyje išleistos knygos "Lietuvių rašytojų kalendorius" (1946), "Senųjų lietuviškų knygų istorija" (1953—54), "Aleksandrynas" I t. (1960) yra didžioji vertė. Bet visos šios profesoriaus knygos nagrinėja tik senosios mūsų literatūros klausimus. O kol esam dar kultūriškai gyvi, mums verčiau reikia ir šiandieninės, gyvosios mūsų literatūros studijų. Kitaip visas mūsų literatūrinis gyvenimas bus nepilnas, kol pagaliau jis pradės ir visai išsekti.

Mes turime pagaliau suprasti, kad poezijos ar prozos knyga nėra vien tik lengvas trečišias patiekalas ar žaislas poilsio va-

Vladas Šlaitas

APIE VIENOS NAKTIES DEBESĮ

O,
šviesus debesėli,
šiltų vasaros naktį šviečiant skaisčiam mėnuliui,
noriu tave trašyti vienan eilėraštin,
idant tūkstančiui metų praėjus būsimos kartos
vieną šviesių vasaros naktį tave prisimintų.

APIE SAVE

O,
kad galėčiau kaip vienišas vilkas
staugti rudens šlapiame avietyne, pakelčiau
burną į dangų ir staugčiau ašarų krūmuose. Ašaroms snaugiant
gerklę, pagindė mane mano motina, idant amželi
taip ir praleičiau kaip vilkas rudens avietyne.

Ką gi man davė gyvenimas? Nieko, išskyrus
krūmo vienatvę ir paukščio plunksnos šešėlį.
Kartą reikės iškelti ir vieną kartą
iškelti, negrįžti.
Ir neliks mano buvusioj vietoj nei atminimo,
anei plunksnos atodūsio,
tikta rudens naktį šlapiame avietyne
mano seno bičiulio,
vilko,
fosforo akys.

landėleje arba kaip kokioje vamlančinėje epochoje tik priemonė skaitymui ar raštui pramokti. Mes privalome jausti, jeigu esam kultūriškai subrendę, jog grožinė literatūra yra viena didžiųjų mūsų tautinių ir tautos išlikimo problemų. Mes turime įsisąmoninti, kad rašto klestėjimui užtenka vienos ar kitos poezijos ar prozos knygos išleidimo, bet reikia, kad apie tas knygas laiks nuo laiko pasirodytų ir vertinančios, sumuojančios, jų vietą nstatančios ir aplamai literatūrą aktualinančios studijos.

Gal okupantas tapo padarys?

Jau anksčiau "Drauge" buvau užsiminęs, kad po beveik dvidešimties metų tremties mums būtina atskira knyga apilvinti šią pirmakartinę, o galbūt ir vienakartinę mūsų rašto keičy susiformavusią tremties literatūrą. Šį kartą noriu pavaizduoti, kaip konkrečiai galėtų atrodyti tos knygos turinys. Sakykim, bendrą, sintetinį mūsų tremties literatūros vaizdą nupiešia prof. J. Brazaitis, o prof. A. Maceina tremties literatūros tautines, psichologines, socialines ir filosofines problemas susieja su modernia visos žmonijos minties ir kultūros raida. Apie poeziją atskirai, prileiskim, rašo A. Landsbergis, apie prozą

— K. Ostrauskas ir apie dramą — A. Nyka - Nilūnas. Tai būtų visos mūsų literatūros istoriškas, dalykiškas ir aplamai visapusiškas apžvelgimas. Beje, nė su vienu čia sumintu literatūru šiuo klausimu nesu kalbėjęs. Pavardės ir temos tikrovėje gali ir pasikeisti. Reikia tik kad šis darbas būtų tuoj pat pradėtas organizuoti ir dirbti.

Nepaslapstis, kad pavergtoje tėvynėje literatūros mokslas stengiamasi palaikyti prideramą aukštumąje. Leidžiamos literatūriniai straipsniai knygos ir studijos apie atskirus rašytojus. Pasiryžta išleisti ir keturių tomų Lietuvos literatūros istorija. Pirmieji du dideli tomai jau išėjo. Su jais prisikasta iki 1917 metų. Suprantama, kad ten neapsieita be privalomo visos bolševikinio balasto, bet ir istorinės literatūrinės medžiagos sukaupta nemaža. Trečiasis tomas bus skirtas nepriklausomos Lietuvos (jų terminu — buržuazinės Lietuvos) literatūrai ir ketvirtas — dabartinei, tarybinei literatūrai.

Juokais kalbant, tai gal tie bolševikėliai išieistų mums dar ir penktąjį tomą, skirtą lietuvių tremties literatūrai? Juk mes čia taip visais kitais (svarbesniais!) reikalais užimti, pailsė, pavargę ir neturtingi...

Ir "Zemė" reiktų iš naujo suarti

Rodant mūsų tremties literatūros gyvastingumą, ateinančiais metais išleistina ir dar viena knyga. Tada sueis 10 metų nuo "Zemės" antologijos pasirodymo. Šiandien, jau ir iš tokių perspektyvos žiūrint, matosi, kad anos antologijos išleidimas nebuvo tik penkių pretenzingas ar priekabingas žingsnis, bet kad tai buvo visai natūralus ir naujas mūsų poezijos posūkis, kuris ir toliau dar vis šakojasi ir auga. Desimtmetį minint, reiktų išleisti "Zemės" antrąsias knygas. (Kaip kad Lietuvoje buvo "Antrieji vainikai") Tai būtų akivaizdus įrodymas, kiek mūsų poezija yra gaj. Šalia pirmosios knygos vardų, antrosios knygos puslapius užpildytų šlaito, Andriekauskas, Pūkelevičiūtės, Meko, Svedo, Svabaitės, Bogutaitės, Sutemos, Gruodžio, Griciaus, Mackaus ir kitų kūryba. Tai būtų netiesioginis atsakas ir tiems, kurie pavergtame krašte kalba, jog po Nagio ir Nilūno kartos emigrantų (jų terminu) poezijoje jau nieko gero nebėra. Bet kas apsiims išleisti šias abidvi knygas, kurias leidykloms neįsūlysi?

Ateina mecenatų metai

Man rodos, kad pasaulio lietuvių bendruomenė dabar yra tokių būsenoje, kad jos kultūrinį gajumą ant savo pečių išneš tik atskirų, begalinių pašventėlių pastangos. Literatūros srityje tuos pašventėlius pavadinšime senu ir garbingu mecenatų vardu. Tik jie dar išleis ir tokio pobūdžio knygas, kaip aukščiau esu dvj minėjęs.

Kiekvienas kapitalo investavimas yra rizika. Bet mecenatiškas kapitalo investavimas dabartinėje lietuvių literatūros situacijoje yra apdraustas amžina lietuvių kultūros verte ir mecenato vardas užrakimamas, lyg nedegamoje spintoje, pačios tautos širdy.

Buvo kun. Milukas, dar yra prelatas Juras, kun. Karalius. Vis tai senosios kartos. O kurgi naujųjų ateivių vardai? Negi čia Amerikoje mecenato vardą paliksime tik senesniosios kartos kunigams? Reikia ir gydytojų, inžinierių, verslininkų ir kitokių.

Tad konkrečiai sakau ir prašau: kas norėtų ir galėtų finansuoti studijines knygas apie lietuvių tremties literatūrą išleidimą ir naujosios lietuvių poezijos antologijos "Zemė" antrųjų knygų pasirodymą, teparašo mano adresu: — Kazys Bradūnas, 1127 Bayard st., Baltimore 23, Md.

Tad kokie buvo praėjusieji?

Straipsnį pradėjau optimistiškai, o j pabaigą reikėjo ir liūdniau susimąstyti. Skaitytojas gali ir paklausti, kokie tad buvo mūsų literatūros atžvilgiu praėjusieji metai — riebus ar liesis? Ir vis dėlto, pirmenybę duodant pačiam kūrybiniam žodžiui, reikia sakyti, kad jie yra riebiųjų eilėje. Sakau eilėje, nes reikia, būtinai reikia ištirti visas rašytojų, mecenatų, leidyklų ir skaitytojų jėgas, kad ir sekantieji metai neatsilikyt, kad tu riebiųjų būtų, kaip ir šventajame Raste, bent septyni iš eilės.

Henrikas Radauskas, Kongreso bibliotekos siunčiamas, yra išvykęs į Vokietiją susipažinti su bibliotekomis ir sąlygomis ten įkurti bibliotekų skyrius. Apsigyveno Wiesbadene, bet aplankė Paryžių, Vieną, didesnius Vokietijos miestus, susipažindamas su bibliotekomis, muziejais, meno galerijomis. Europoje išbus keliolika mėnesių.

Dail. Juozo Akstino kūrinių paroda įvyko Montrealyje. Per tris savaitgalio dienas paroda aplankė arti 1,000 žmonių. Visa eilė paveikslų nupirkta.

KRONIKA

Dail. kun. Pijaus Brazauskas piešinių paroda gruodžio 17 d. atidaryta Springfieldo, Ore Miesto Bibliotekoje. Tęsis iki sausio 7 d. Parodą globoja Williamalane Meno Lyga. Vietos spauda, aprasydama parodą, pažymi, kad dailininkas kun. Brazauskas yra Švč. Širdies Ligoninės kapelionas Eugene, Ore, gimęs Lietuvoje, 14-kos vaikų šeimoje; įsventintas kunigu, studijavo meną. Karo metu buvo Salzburgo (Austrijoje) stovyklos lietuvių kapelionas. Į JAV atkeliavo 1949 m., o į Oregono valstybę 1952 m. Jo kūrinių parodos įvyko Austrijoje.

Dail. kun. P. Brazauskas "Ecce Homo"

St. Louis, Miami miestuose ir Oregono Universiteto rūmose. Apibūdindamas jo kūrybą laikraštis "Springfield (Ore) News" rašo: "Jo darbai, daugiausia religinėmis temomis, rodo pajėgumą, gilią emociją ir gyvai vaizduoja skausmą žmonių, pavargusių dėl pralieto kraujo ir besiliginčių taikos. Po peizažai yra turtingi judesiu ir jausmu; savo technika primena El Greco ir Van Gogh".

Minėtus laikraštis įsidėjo vaizdą vieno jo paveikslu, drauge su prie jo stovinčiu mūsų dailininku.

Kultūrininko kaa. Felikso Martišiaus mirties penkerių metų sukaktį prisiminsime rytoj, Naujųjų Metų dieną. Mirė 1956 m. sausio 1 d. Prienuose. Uolus lietuvis nuo jaunatvės, išmestas iš Mintaujos gimnazijos už atsisakymą rusiškai melstis. Seidnių kunigų Seminariją baigė 1915 m. Darbavosi Sudarge, Višakio Rūdoje, o nuo 1918 m. Prienų Žiburio Progimnazijos direktorius, nuo 1923 — gimnazijos direktorius. Rūpestingai kovojęs su neraštingumu, steigė Žiburio Dr-jos knygynėlius, Blaivybės Dr-jos skyrius, įkūrė senelių prieglaudą, pastatė salę, Višakio Rūdoje suorganizavo 15 kaimo mokyklėlių, pravesdamas beveik visuotinį jaunimo mokymą rašto. Garsus sodininkas ir bitininkas. Gimnaziją išlaikydavo iš medelyno, kurio užėmė kelis hektarus ploto. Jo suorganizotas sodininkystės, bitininkystės, daržininkystės ir paukštinkystės kursas baigė 770 asmenų, jų tarpe 480 pradžios mok. mokytojų. Apdovanotas Gedimino ordinu. Parašė knygą "Apie sodininkystę", "Ar yra Dievas?", "Sventųjų gyvenimai ir kt. Bendradarbiavo "Saltinyje", "Vienybėje", "Vadove" ir kitoj periodinėje spaudoje.

Nuo Norberto Giedgaudo

mirties sausio 3 d. sucina 60 metų. Jisai dar prieš spaudos draudimą buvo išspausdinęs "Trumpus pasakojimus ir rodas" ir 1965 m. "Deszymis uwoga". Mirė 1901 m. sausio 3 d. Plungėje, sulaukęs 73 m. amžiaus.

Dail. Juozo Akstino kūrinių paroda įvyko Montrealyje.

Per tris savaitgalio dienas paroda aplankė arti 1,000 žmonių. Visa eilė paveikslų nupirkta.

A. Korsakaitė. Jūratė ir Kastytis; originalas — inž. A. Rudžio šeimos nuosavybė. Operos Choro dovana, dėkojant už operos glo-

NUOSTABUSIS SPEKTRAS

A. RADZIUS, Baltimore, Md.

Neperseniausiai, praėjusią vasarą, JAV Standartų Biuras atskira knyga išleido "Draugo" skaitytojams gerai pažįstamo lietuviu mokslininko dr. Romualdo Zalubos mokslinio darbu, pavadinimą "New Description of Thorium Spectra", kurio suregistuota 15,121 linija. Ši knyga bus vienas iš pagrindinių šaltinių tiems mokslininkams, kurie tiria problemas, susijusias su thorijaus spektru. Jau dabar mokslinėje literatūroje remiamasi dr. Zalubos darbiniais ir jis yra cituojamas (pvz. "Vapor Pressure of Thorium" by A. J. Darnell, W. A. McCollum and T. A. Milne, Journal of Physical Chemistry, 1960 m.).

Šį rudenį apie dr. R. Zalubos mokslinį darbą rašė Amerikos spauda, pvz. "National Bureau of Standards Technical News Bulletin", "Chemical and Engineering News", "Journal of the Optical Society". Pirmieji du žurnalai savo pranešimus dar iliustravo mūsų mokslininko fotografija. Taip pat ir Washingtono dienraštis "The Washington Post" spalio 22 d. laidoje paskelbė reportažą apie dr. Zalubos mokslinį darbą ir jo reikšmę. Be to Vatikano observatorija ruošiasi išleisti thorijaus spektro atlasą, paremtą dr. Za-

4 d. Kiek vėliau, tu pačių metų liepos mėn. JAV Standartų Biuras paskelbė preliminarinius thorijaus spektro tyrimo duomenis, ir pagaliau pasirodė mišriji "New Description of Thorium Spectra", kurio suregistuota 15,121 linija. Ši knyga bus vienas iš pagrindinių šaltinių tiems mokslininkams, kurie tiria problemas, susijusias su thorijaus spektru. Jau dabar mokslinėje literatūroje remiamasi dr. Zalubos darbiniais ir jis yra cituojamas (pvz. "Vapor Pressure of Thorium" by A. J. Darnell, W. A. McCollum and T. A. Milne, Journal of Physical Chemistry, 1960 m.).

Šį rudenį apie dr. R. Zalubos mokslinį darbą rašė Amerikos spauda, pvz. "National Bureau of Standards Technical News Bulletin", "Chemical and Engineering News", "Journal of the Optical Society". Pirmieji du žurnalai savo pranešimus dar iliustravo mūsų mokslininko fotografija. Taip pat ir Washingtono dienraštis "The Washington Post" spalio 22 d. laidoje paskelbė reportažą apie dr. Zalubos mokslinį darbą ir jo reikšmę. Be to Vatikano observatorija ruošiasi išleisti thorijaus spektro atlasą, paremtą dr. Za-

mu, nedaręs skirtumo tarp žmonių ir gerbės kiekvieno kūrybą. Paulius paliko šviesų atminimą.

Brangaus artimo mirtis yra nelaimė šeimoje. Jo žmona Danutė taip pat kūrėja, pedagogė, poetė, rašytoja, sukaupdama savo jėgas, ryžiasi toliau tęsti jo šeimos globėjo pareigas, aukodama nuostabią maldą su tvirtu ištikimumu, kad jos Paulius toliau gyvena tikroju amžinai laimingai gyvenimu, kuriame visi susitiksime.

● Dail. Vytautas Ignas, rūpišės viršelių Amerikos Lietuvos Bendruomenės biuleteniu "Švenčių šviesos", kuris yra spausdinamas spaustuveje "Švenčių šviesos" atskiri asmenys per Lietuvos Bendruomenę perduoda visuomenai sveikinimus, drauge skleidžiant bendruomenės idėją, aukojant lėšų kultūriniam uždavimams, taipgi išvengiant atvirųjų šabloniškumo, sutaupant laiko ir net lėšų.

● Vida M. Simėnaitė baigė sociologijos studijas Smith Kolegijoje Northampton, Mass., gaudama magistro laipsnį. Naujoji magistrė anksčiau yra baigusi lituanistinę mokyklą Bostone.

● Pirmą vienuolė advokatė I airių advokatų tarpą priimtą pirmą seselė vienuolė Ruta Marija Sheehy, šv. širdies vienuolyno motina, žinomo Dublino teisėjo Eug. Sheehy dukterė.

● Muzikė Alice Stephens susižeidė — krinant nuo laiptų, jos kojos didžiojo piršto kaulas įškilo trijose vietose ir teks gydytis keletą savaičių.

● Dail. Jurgis Račkus iš Kairados išvyko į Paryžių, o iš ten pasuks į Londoną, kur 1961 m. bus jo kūrinių paroda.

Dr. Romualdas Zaluba

lubo tyrimais. Greitu laiku bus pasiūlyta Tarptautinei Astronomų Sąjungai formaliai priimti thorijaus spektro standartinių spektro vietų iki šiol buvusio geležies spektro.

Bet darbas su thorijaus spektru dar nėra baigtas. Knyga "New Description of Thorium Spectra" yra tik viena dr. Zalubos darbo dalis. Pagrindinis darbas, kuris šiuo metu standartinio biuro laboratorijose vykdomas, yra thorijaus spektro struktūros nustatymas. O šis darbas yra daug komplikotesnis, negu naujo spektro standarto įvedimas. Žinant atomo spektro struktūrą, galima nustatyti ir paties atomo struktūrą ir išvesti fizines bei chemines paties elemento, jo junginių bei lydinių savybes ir jų pritaikymą industrijai.

GRAŽIOS SIELOS KŪREJAS

Mielai Danutei Augienei

JADVYGA PAUKŠTIENE, Chicago, Ill.

Mirtis gesina mūsų meno žibintuvus vieną paskui kitą: Kalpokas, Mackevičius, Slapelis, Kulvietis, Kiaulėnas, Pundzius, Vienožinskis, Šileika ir neaplenkė jauno pačiame kūrybingumo vyro, kaip Paulių Angių. Pasiges jo šeima, lietuviai menininkai ir kultūrininkai. Mirė dailininkas, kurio kūryba nemirštama, jo asmenybė neužmirštama.

Grįžta mintys į praeitį, būnant velioniu paskutiniuose Kauno meno mokyklos kursuose. Buvo vienas iš jau tuometu subrendusių dailininkų, kuris savo kūryba buvo užimponavęs jaunesniuosius. Tiek asmeniškai, tiek savo kūryboje estetas. Dekoratyvė, efektinga šviesos ir šėšėlių, santūri stilizavime, švariomis linijomis ir technika, paprasta kompozicija darė jo grafiką vieną iš patraukliausių jaunųjų lietuvių grafikų tarpe. Pasakiškai atvaizduoti lietuviški kaimai, sodai, bažnytelės, lietuviškas merginų, jautriai pajuto Lietuvos krašto melancholiją, kuri ryškiai naktį snūdžiančiuose, tvarkinguose kaimuose, kopytstulpiuose, varpinėse, žmonėse.

Vėlesniuose metuose jo grafikos technika sodrėjo, linijos stambėjo, piešinį suprimityvino. Paliko daug puikių grafikos kūrinių, iliustracijų.

Jo kūryba graži, bet tai išplaukė iš gražios sielos žmogaus, kuris buvo žinomas savo dženelmanišku ir santūri-

mu, nedaręs skirtumo tarp žmonių ir gerbės kiekvieno kūrybą. Paulius paliko šviesų atminimą.

Brangaus artimo mirtis yra nelaimė šeimoje. Jo žmona Danutė taip pat kūrėja, pedagogė, poetė, rašytoja, sukaupdama savo jėgas, ryžiasi toliau tęsti jo šeimos globėjo pareigas, aukodama nuostabią maldą su tvirtu ištikimumu, kad jos Paulius toliau gyvena tikroju amžinai laimingai gyvenimu, kuriame visi susitiksime.

● Dail. Vytautas Ignas, rūpišės viršelių Amerikos Lietuvos Bendruomenės biuleteniu "Švenčių šviesos", kuris yra spausdinamas spaustuveje "Švenčių šviesos" atskiri asmenys per Lietuvos Bendruomenę perduoda visuomenai sveikinimus, drauge skleidžiant bendruomenės idėją, aukojant lėšų kultūriniam uždavimams, taipgi išvengiant atvirųjų šabloniškumo, sutaupant laiko ir net lėšų.

● Vida M. Simėnaitė baigė sociologijos studijas Smith Kolegijoje Northampton, Mass., gaudama magistro laipsnį. Naujoji magistrė anksčiau yra baigusi lituanistinę mokyklą Bostone.

● Pirmą vienuolė advokatė I airių advokatų tarpą priimtą pirmą seselė vienuolė Ruta Marija Sheehy, šv. širdies vienuolyno motina, žinomo Dublino teisėjo Eug. Sheehy dukterė.

● Muzikė Alice Stephens susižeidė — krinant nuo laiptų, jos kojos didžiojo piršto kaulas įškilo trijose vietose ir teks gydytis keletą savaičių.

● Dail. Jurgis Račkus iš Kairados išvyko į Paryžių, o iš ten pasuks į Londoną, kur 1961 m. bus jo kūrinių paroda.

125 metai nuo Mark Twain gimimo

Siemė, lapkr. 30 d., suėjo 125 metai nuo gimimo rašytojo Samuel Lanhorne Clemens, plačiau žinomo savo slapyvardžiu Mark Twain. Jis buvo gimęs 1835 m. lapkr. 30 d. Misourio valstybėje. Kai 1847 m. mirė jo tėvas, jis padėjo motinai pragyvenimą susidaryti bejodamas jų miestelio spaustuveje. Vėliau jis dirbo laive, plaukiojant Missisipi upėje, tapdamas net laivo pilotu. Čia jis ir pasisavino slapyvardį Mark Twain, vartojamą matuojant upę. Trumpą laiką tarnavęs kariuomenėje civilinio karo metu, jis tapo reporteriu ir parašė savo pirmą gerai pasisekusią apysaką "Sokanti varlė". Paskiau sekė jo humoristinis aprašymas kelionės į Europą ir Artymuosius Rytus, pagaliau jo labiausiai pagarsėjė veikalai "Tomo Sawyer nuotykių" ir "Huckleberry Finn nuotykių". Buvo įsteigęs savo spaustuve, bet bankrotavo ir skolą bemokėdamas uždariojo veidmėdamas su paskaitomis. Mirė 1910 m. (— prieš 50 m.), jau laukęs 75 m. amžiaus, jau tada kaip pasizymėjęs JAV rašytojas.

● Kun. P. Daukio Londone iš italų kalbos išverstą prof. dr. Giuseppe Riccioti knygą "Kristaus gyvenimas" numatoma pradėti spausdinti 1961 metų pradžioje. Tai didelis veikalas, apie 800 puslapių. Leidžia Londono Lietuvių Bažnytinis Komitetas. Dabar vedamas vajus organizuojant to stambaus veikalą išleidimo talką. Kas knygą užsisako, pažadėdamas už ją sumokėti du svaru sterlingų (5 dol. 60 ct.), bus laikomas garbės prenumeratoriumi ir gaus iš skaičiaus numeruotų egzempliorių. Kas knygą užsisako, pažadėdamas sumokėti daugiau negu du svaru sterlingų, tas bus laikomas garbės leideju ir jo pavardė bus išspausdinta garbės sąrašė. Užsakymus ir pinigų (pažymint, kad jie skirti "Kristaus gyvenimo" knygai išleisti) siųsti adresu: Rev. A. Kazlauskas, 21, The Oval, Haecny Road, London, E. 2, England. Veikalas rimtai paruoštas ir yra vertas dėmesio.

● Dail. Vytautas Ignas, rūpišės viršelių Amerikos Lietuvos Bendruomenės biuleteniu "Švenčių šviesos", kuris yra spausdinamas spaustuveje "Švenčių šviesos" atskiri asmenys per Lietuvos Bendruomenę perduoda visuomenai sveikinimus, drauge skleidžiant bendruomenės idėją, aukojant lėšų kultūriniam uždavimams, taipgi išvengiant atvirųjų šabloniškumo, sutaupant laiko ir net lėšų.

● Vida M. Simėnaitė baigė sociologijos studijas Smith Kolegijoje Northampton, Mass., gaudama magistro laipsnį. Naujoji magistrė anksčiau yra baigusi lituanistinę mokyklą Bostone.

● Pirmą vienuolė advokatė I airių advokatų tarpą priimtą pirmą seselė vienuolė Ruta Marija Sheehy, šv. širdies vienuolyno motina, žinomo Dublino teisėjo Eug. Sheehy dukterė.

● Muzikė Alice Stephens susižeidė — krinant nuo laiptų, jos kojos didžiojo piršto kaulas įškilo trijose vietose ir teks gydytis keletą savaičių.

● Dail. Jurgis Račkus iš Kairados išvyko į Paryžių, o iš ten pasuks į Londoną, kur 1961 m. bus jo kūrinių paroda.

125 metai nuo Mark Twain gimimo

Siemė, lapkr. 30 d., suėjo 125 metai nuo gimimo rašytojo Samuel Lanhorne Clemens, plačiau žinomo savo slapyvardžiu Mark Twain. Jis buvo gimęs 1835 m. lapkr. 30 d. Misourio valstybėje. Kai 1847 m. mirė jo tėvas, jis padėjo motinai pragyvenimą susidaryti bejodamas jų miestelio spaustuveje. Vėliau jis dirbo laive, plaukiojant Missisipi upėje, tapdamas net laivo pilotu. Čia jis ir pasisavino slapyvardį Mark Twain, vartojamą matuojant upę. Trumpą laiką tarnavęs kariuomenėje civilinio karo metu, jis tapo reporteriu ir parašė savo pirmą gerai pasisekusią apysaką "Sokanti varlė". Paskiau sekė jo humoristinis aprašymas kelionės į Europą ir Artymuosius Rytus, pagaliau jo labiausiai pagarsėjė veikalai "Tomo Sawyer nuotykių" ir "Huckleberry Finn nuotykių". Buvo įsteigęs savo spaustuve, bet bankrotavo ir skolą bemokėdamas uždariojo veidmėdamas su paskaitomis. Mirė 1910 m. (— prieš 50 m.), jau laukęs 75 m. amžiaus, jau tada kaip pasizymėjęs JAV rašytojas.

● Kun. P. Daukio Londone iš italų kalbos išverstą prof. dr. Giuseppe Riccioti knygą "Kristaus gyvenimas" numatoma pradėti spausdinti 1961 metų pradžioje. Tai didelis veikalas, apie 800 puslapių. Leidžia Londono Lietuvių Bažnytinis Komitetas. Dabar vedamas vajus organizuojant to stambaus veikalą išleidimo talką. Kas knygą užsisako, pažadėdamas už ją sumokėti du svaru sterlingų (5 dol. 60 ct.), bus laikomas garbės prenumeratoriumi ir gaus iš skaičiaus numeruotų egzempliorių. Kas knygą užsisako, pažadėdamas sumokėti daugiau negu du svaru sterlingų, tas bus laikomas garbės leideju ir jo pavardė bus išspausdinta garbės sąrašė. Užsakymus ir pinigų (pažymint, kad jie skirti "Kristaus gyvenimo" knygai išleisti) siųsti adresu: Rev. A. Kazlauskas, 21, The Oval, Haecny Road, London, E. 2, England. Veikalas rimtai paruoštas ir yra vertas dėmesio.

● Dail. Vytautas Ignas, rūpišės viršelių Amerikos Lietuvos Bendruomenės biuleteniu "Švenčių šviesos", kuris yra spausdinamas spaustuveje "Švenčių šviesos" atskiri asmenys per Lietuvos Bendruomenę perduoda visuomenai sveikinimus, drauge skleidžiant bendruomenės idėją, aukojant lėšų kultūriniam uždavimams, taipgi išvengiant atvirųjų šabloniškumo, sutaupant laiko ir net lėšų.

● Vida M. Simėnaitė baigė sociologijos studijas Smith Kolegijoje Northampton, Mass., gaudama magistro laipsnį. Naujoji magistrė anksčiau yra baigusi lituanistinę mokyklą Bostone.

● Pirmą vienuolė advokatė I airių advokatų tarpą priimtą pirmą seselė vienuolė Ruta Marija Sheehy, šv. širdies vienuolyno motina, žinomo Dublino teisėjo Eug. Sheehy dukterė.

● Muzikė Alice Stephens susižeidė — krinant nuo laiptų, jos kojos didžiojo piršto kaulas įškilo trijose vietose ir teks gydytis keletą savaičių.

● Dail. Jurgis Račkus iš Kairados išvyko į Paryžių, o iš ten pasuks į Londoną, kur 1961 m. bus jo kūrinių paroda.

Staiigi mirtis ne taip jau staigi...

JAV pirmaujantis širdies ligų specialistas dr. Paul D. White sako, kad staugios mirtys nėra taip labai staigi. Vienam pasikalbėjime su "Think" žurnalo korespondentu, įsiai priminė, kad "jau 1706 metais buvo po piežiaus gydytojo Lanccisi Romoje parašyta knyga, kurios išvertimu aš pasirūpinau. Tada buvo staugių mirčių epidemija, ir Lancisi, Bažnyčios pavedimu, darė mirusiųjų skrodimus. Lancisi kartais rado mirties priežastis arterijoje ir jis pažymėjo, kad staugios mirtys nėra jau staigi..."

● Kun. P. Daukio Londone iš italų kalbos išverstą prof. dr. Giuseppe Riccioti knygą "Kristaus gyvenimas" numatoma pradėti spausdinti 1961 metų pradžioje. Tai didelis veikalas, apie 800 puslapių. Leidžia Londono Lietuvių Bažnytinis Komitetas. Dabar vedamas vajus organizuojant to stambaus veikalą išleidimo talką. Kas knygą užsisako, pažadėdamas už ją sumokėti du svaru sterlingų (5 dol. 60 ct.), bus laikomas garbės prenumeratoriumi ir gaus iš skaičiaus numeruotų egzempliorių. Kas knygą užsisako, pažadėdamas sumokėti daugiau negu du svaru sterlingų, tas bus laikomas garbės leideju ir jo pavardė bus išspausdinta garbės sąrašė. Užsakymus ir pinigų (pažymint, kad jie skirti "Kristaus gyvenimo" knygai išleisti) siųsti adresu: Rev. A. Kazlauskas, 21, The Oval, Haecny Road, London, E. 2, England. Veikalas rimtai paruoštas ir yra vertas dėmesio.

● Dail. Vytautas Ignas, rūpišės viršelių Amerikos Lietuvos Bendruomenės biuleteniu "Švenčių šviesos", kuris yra spausdinamas spaustuveje "Švenčių šviesos" atskiri asmenys per Lietuvos Bendruomenę perduoda visuomenai sveikinimus, drauge skleidžiant bendruomenės idėją, aukojant lėšų kultūriniam uždavimams, taipgi išvengiant atvirųjų šabloniškumo, sutaupant laiko ir net lėšų.

● Vida M. Simėnaitė baigė sociologijos studijas Smith Kolegijoje Northampton, Mass., gaudama magistro laipsnį. Naujoji magistrė anksčiau yra baigusi lituanistinę mokyklą Bostone.

● Pirmą vienuolė advokatė I airių advokatų tarpą priimtą pirmą seselė vienuolė Ruta Marija Sheehy, šv. širdies vienuolyno motina, žinomo Dublino teisėjo Eug. Sheehy dukterė.

● Muzikė Alice Stephens susižeidė — krinant nuo laiptų, jos kojos didžiojo piršto kaulas įškilo trijose vietose ir teks gydytis keletą savaičių.

● Dail. Jurgis Račkus iš Kairados išvyko į Paryžių, o iš ten pasuks į Londoną, kur 1961 m. bus jo kūrinių paroda.

● Kun. P. Daukio Londone iš italų kalbos išverstą prof. dr. Giuseppe Riccioti knygą "Kristaus gyvenimas" numatoma pradėti spausdinti 1961 metų pradžioje. Tai didelis veikalas, apie 800 puslapių. Leidžia Londono Lietuvių Bažnytinis Komitetas. Dabar vedamas vajus organizuojant to stambaus veikalą išleidimo talką. Kas knygą užsisako, pažadėdamas už ją sumokėti du svaru sterlingų (5 dol. 60 ct.), bus laikomas garbės prenumeratoriumi ir gaus iš skaičiaus numeruotų egzempliorių. Kas knygą užsisako, pažadėdamas sumokėti daugiau negu du svaru sterlingų, tas bus laikomas garbės leideju ir jo pavardė bus išspausdinta garbės sąrašė. Užsakymus ir pinigų (pažymint, kad jie skirti "Kristaus gyvenimo" knygai išleisti) siųsti adresu: Rev. A. Kazlauskas, 21, The Oval, Haecny Road, London, E. 2, England. Veikalas rimtai paruoštas ir yra vertas dėmesio.

● Dail. Vytautas Ignas, rūpišės viršelių Amerikos Lietuvos Bendruomenės biuleteniu "Švenčių šviesos", kuris yra spausdinamas spaustuveje "Švenčių šviesos" atskiri asmenys per Lietuvos Bendruomenę perduoda visuomenai sveikinimus, drauge skleidžiant bendruomenės idėją, aukojant lėšų kultūriniam uždavimams, taipgi išvengiant atvirųjų šabloniškumo, sutaupant laiko ir net lėšų.

● Vida M. Simėnaitė baigė sociologijos studijas Smith Kolegijoje Northampton, Mass., gaudama magistro laipsnį. Naujoji magistrė anksčiau yra baigusi lituanistinę mokyklą Bostone.

● Pirmą vienuolė advokatė I airių advokatų tarpą priimtą pirmą seselė vienuolė Ruta Marija Sheehy, šv. širdies vienuolyno motina, žinomo Dublino teisėjo Eug. Sheehy dukterė.

● Muzikė Alice Stephens susižeidė — krinant nuo laiptų, jos kojos didžiojo piršto kaulas įškilo trijose vietose ir teks gydytis keletą savaičių.

● Dail. Jurgis Račkus iš Kairados išvyko į Paryžių, o iš ten pasuks į Londoną, kur 1961 m. bus jo kūrinių paroda.

● Kun. P. Daukio Londone iš italų kalbos išverstą prof. dr. Giuseppe Riccioti knygą "Kristaus gyvenimas" numatoma pradėti spausdinti 1961 metų pradžioje. Tai didelis veikalas, apie 800 puslapių. Leidžia Londono Lietuvių Bažnytinis Komitetas. Dabar vedamas vajus organizuojant to stambaus veikalą išleidimo talką. Kas knygą užsisako, pažadėdamas už ją sumokėti du svaru sterlingų (5 dol. 60 ct.), bus laikomas garbės prenumeratoriumi ir gaus iš skaičiaus numeruotų egzempliorių. Kas knygą užsisako, pažadėdamas sumokėti daugiau negu du svaru sterlingų, tas bus laikomas garbės leideju ir jo pavardė bus išspausdinta garbės sąrašė. Užsakymus ir pinigų (pažymint, kad jie skirti "Kristaus gyvenimo" knygai išleisti) siųsti adresu: Rev. A. Kazlauskas, 21, The Oval, Haecny Road, London, E. 2, England. Veikalas rimtai paruoštas ir yra vertas dėmesio.

● Kun. P. Daukio Londone iš italų kalbos išverstą prof. dr. Giuseppe Riccioti knygą "Kristaus gyvenimas" numatoma pradėti spausdinti 1961 metų pradžioje. Tai didelis veikalas, apie 800 puslapių. Leidžia Londono Lietuvių Bažnytinis Komitetas. Dabar vedamas vajus organizuojant to stambaus veikalą išleidimo talką. Kas knygą užsisako, pažadėdamas už ją sumokėti du svaru sterlingų (5 dol. 60 ct.), bus laikomas garbės prenumeratoriumi ir gaus iš skaičiaus numeruotų egzempliorių. Kas knygą užsisako, pažadėdamas sumokėti daugiau negu du svaru sterlingų, tas bus laikomas garbės leideju ir jo pavardė bus išspausdinta garbės sąrašė. Užsakymus ir pinigų (pažymint, kad jie skirti "Kristaus gyvenimo" knygai išleisti) siųsti adresu: Rev. A. Kazlauskas, 21, The Oval, Haecny Road, London, E. 2, England. Veikalas rimtai paruoštas ir yra vertas dėmesio.

● Dail. Vytautas Ignas, rūpišės viršelių Amerikos Lietuvos Bendruomenės biuleteniu "Švenčių šviesos", kuris yra spausdinamas spaustuveje "Švenčių šviesos" atskiri asmenys per Lietuvos Bendruomenę perduoda visuomenai sveikinimus, drauge skleidžiant bendruomenės idėją, aukojant lėšų kultūriniam uždavimams, taipgi išvengiant atvirųjų šabloniškumo, sutaupant laiko ir net lėšų.

● Vida M. Simėnaitė baigė sociologijos studijas Smith Kolegijoje Northampton, Mass., gaudama magistro laipsnį. Naujoji magistrė anksčiau yra baigusi lituanistinę mokyklą Bostone.

● Pirmą vienuolė advokatė I airių advokatų tarpą priimtą pirmą seselė vienuolė Ruta Marija Sheehy, šv. širdies vienuolyno motina, žinomo Dublino teisėjo Eug. Sheehy dukterė.

● Muzikė Alice Stephens susižeidė — krinant nuo laiptų, jos kojos didžiojo piršto kaulas įškilo trijose vietose ir teks gydytis keletą savaičių.

● Dail. Jurgis Račkus iš Kairados išvyko į Paryžių, o iš ten pasuks į Londoną, kur 1961 m. bus jo kūrinių paroda.

● Kun. P. Daukio Londone iš italų kalbos išverstą prof. dr. Giuseppe Riccioti knygą "Kristaus gyvenimas" numatoma pradėti spausdinti 1961 metų pradžioje. Tai didelis veikalas, apie 800 puslapių. Leidžia Londono Lietuvių Bažnytinis Komitetas. Dabar vedamas vajus organizuojant to stambaus veikalą išleidimo talką. Kas knygą užsisako, pažadėdamas už ją sumokėti du svaru sterlingų (5 dol. 60 ct.), bus laikomas garbės prenumeratoriumi ir gaus iš skaičiaus numeruotų egzempliorių. Kas knygą užsisako, pažadėdamas sumokėti daugiau negu du svaru sterlingų, tas bus laikomas garbės leideju ir jo pavardė bus išspausdinta garbės sąrašė. Užsakymus ir pinigų (pažymint, kad jie skirti "Kristaus gyvenimo" knygai išleisti) siųsti adresu: Rev. A. Kazlauskas, 21, The Oval, Haecny Road, London, E. 2, England. Veikalas rimtai paruoštas ir yra vertas dėmesio.

● Dail. Vytautas Ignas, rūpišės viršelių Amerikos Lietuvos Bendruomenės biuleteniu "Švenčių šviesos", kuris yra spausdinamas spaustuveje "Švenčių šviesos" atskiri asmenys per Lietuvos Bendruomenę perduoda visuomenai sveikinimus, drauge skleidžiant bendruomenės idėją, aukojant lėšų kultūriniam uždavimams, taipgi išvengiant atvirųjų šabloniškumo, sutaupant laiko ir net lėšų.

● Vida M. Simėnaitė baigė sociologijos studijas Smith Kolegijoje Northampton, Mass., gaudama magistro laipsnį. Naujoji magistrė anksčiau yra baigusi lituanistinę mokyklą Bostone.

● Pirmą vienuolė advokatė I airių advokatų tarpą priimtą pirmą seselė vienuolė Ruta Marija Sheehy, šv. širdies vienuolyno motina, žinomo Dublino teisėjo Eug. Sheehy dukterė.

● Muzikė Alice Stephens susižeidė — krinant nuo laiptų, jos kojos didžiojo piršto kaulas įškilo trijose vietose ir teks gydytis keletą savaičių.

● Dail. Jurgis Račkus iš Kairados išvyko į Paryžių, o iš ten pasuks į Londoną, kur 1961 m. bus jo kūrinių paroda.

● Kun. P. Daukio Londone iš italų kalbos išverstą prof. dr. Giuseppe Riccioti knygą "Kristaus gyvenimas" numatoma pradėti spausdinti 1961 metų pradžioje. Tai didelis veikalas, apie 800 puslapių. Leidžia Londono Lietuvių Bažnytinis Komitetas. Dabar vedamas vajus organizuojant to stambaus veikalą išleidimo talką. Kas knygą užsisako, pažadėdamas už ją sumokėti du svaru sterlingų (5 dol. 60 ct.), bus laikomas garbės prenumeratoriumi ir gaus iš skaičiaus numeruotų egzempliorių. Kas knygą užsisako, pažadėdamas sumokėti daugiau negu du svaru sterlingų, tas bus laikomas garbės leideju ir jo pavardė bus išspausdinta garbės sąrašė. Užsakymus ir pinigų (pažymint, kad jie skirti "Kristaus gyvenimo" knygai išleisti) siųsti adresu: Rev. A. Kazlauskas, 21, The Oval, Haecny Road, London, E. 2, England. Veikalas rimtai paruoštas ir yra vertas dėmesio.

● Dail. Vytautas Ignas, rūpišės viršelių Amerikos Lietuvos Bendruomenės biuleteniu "Švenčių šviesos", kuris yra spausdinamas spaustuveje "Švenčių šviesos" atskiri asmenys per Lietuvos Bendruomenę perduoda visuomenai sveikinimus, drauge skleidžiant bendruomenės idėją, aukojant lėšų kultūriniam uždavimams, taipgi išvengiant atvirųjų šabloniškumo, sutaupant laiko ir net lėšų.

● Vida M. Simėnaitė baigė sociologijos studijas Smith Kolegijoje Northampton, Mass., gaudama magistro laipsnį. Naujoji magistrė anksčiau yra baigusi lituanistinę mokyklą Bostone.

● Pirmą vienuolė advokatė I airių advokatų tarpą priimtą pirmą seselė vienuolė Ruta Marija Sheehy, šv. širdies vienuolyno motina, žinomo Dublino teisėjo Eug. Sheehy dukterė.

M o k a m e

4 1/4 %

metinį dividendą už visas taupytojų sąskaitas!

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visais savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutauptą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

Mutual Federal Savings and Loan Association
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 West Cermak Road Chicago 8, Ill
Phone: Virginia 7-7747 JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1908
TV, RADIJŲ, HI-FI, VIDEOTEKŲ
Pardavimas-taisyimas, Sek. uždaryta

MOVING

R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna aprašas
2047 W. 67th Pl. WA 5-8063

P. SILEIKIS, O. P.
Ortopėdas, Protėstas
Aparatų-Protezė, Med. ba.
daži. Spec. pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Vil. 2-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-11
ORTHOPEDIJOS TECHNINIS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 28, Ill
Tel. PProspect 6-6084

DR. J. IR K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 So. Kedzie Ave.
Pirmia ligonis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HEMLOCK 4-1562 nuo 2 iki 9 v. p. p. Kasdien, išskyrus trečiadienį, ir šėštadienį.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGIŲ
Pritaiko akinius
6322 South Western Avenue
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadienis 10-11 val. Trečiadienį, uždaryta. Kiti laikai susitarus
Ofiso telefonas FR 5-3228
Rez. telefonas WA 5-5076

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGIŲ
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-01 ir Damen Ave.
Val. kasdien nuo 9-12 val. vak.
Šėšt. 2-4 val. vak.
Trečiadienį, kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telefonas LAfayette 3-6043
Rez. telefonas WA

Pas rašytoją Eglitį

KOKIU BŪDU LATVIŲ RAŠYTOJAI GYVENA VIEN IŠ SAVO KŪRYBOS? JŲ TEATRO TRUPĖ VAZINĖJA PO KANADĄ, AMERIKĄ, SVECIUOSE PAS LATVIŲ MENINKUS EGLIČIUS.

ALGIRDAS GUSTAITIS, Los Angeles, Calif.

Vienas pačių ryškiausių dabarties latvių rašytojų yra Anslavs Eglitis, kaip jų literatūros apžvalginėje knygoje sakoma, yra išskirtinai apdovanotas rašytojišku talentu. Jis diplomuotas dailininkas, dar nepriklausomas Lietuvos laikais dalyvavęs su kitais latvių dailininkais meno parodoje Kaune, iš to laiko asmeniškai pažįstantis ištisą eilę lietuvių, šiltai prisimenantis Lietuvą, jos didelį bičiulį.

Su Ansl. Eglitium susipažinau prieš keletą metų, man "pasidarius" lietuvių spaudos atstovu Hollywoode. Eglitis jau buvo latvių spaudos įgaliotinis. Dabar jis pažįsta ryškiausius lietuvių menininkus Kalifornijoje, yra atsilankęs į lietuviškus rengimus, svečiavęs pas mus. Labai maloni ir jo žmona, garsi dailininkė Veronika Janelsina, iš ramios tapybos perėjusi į lengvų spalvų modernų išraiškos būdą.

Kas pora mėnesių mudviem su Eglitium vis atsiranda kokių nors "degančių" reikalų...

Hollywoode lietuvių spaudos atstovai vizituoja Hollywoode lietuvių spaudos atstovą

Lapkričio 27 d. vakare su Ale Rūta, pasikvietę žurnalista — fotografa Leoną Kancauską, nuvykstame į Eglitium rezidenciją turtingame Pacific Palisades rajone. Erdvė; mozaikinis būdu išdėstyti takai; gausybė gėlių; nuo stogo iki žemės platus, per ištisas sienas, langai.

Jis mus pasitinka nespėjusių iš mašinos išlipti. Lieknas, solidžiai balstantis, trumpo smakro, ilgos nosies, tirstų plaukų, aukštos kaktos, klausiančių akių, malonios išvaizdos, baltučiais marškiniais, puriu, ilgaplaukiu nertinėliu.

Prierašyje sveikina poną Eglitienę — dailininkę Veroniką Janelsiną. Alė Rūta poniai įteikia gėlių. Kviečiami į saloną: platus; langus dengia lengvutės užvalaidos; židynis kitoje pusėje; priešais — durys į atelę; ketvirtas — kraštas laisvai jungiantis kavutėms nuotaiškos įlinkį su paliturotu baru, sidabriniai blizgantys virtuvės. Tirsti, šviesūs kilimai. Virtuvė užstoja sienelė su knygų lentynomis, dideliais originaliais tapybos kūriniiais. Foteliai, minkštastuoliai.

Ant staliuko atsiranda geriausias pasaulio gėrimai. Abi ponios įsilieja į savo temas. Mudu su Eglitium aptariame keletą reikalų, liečiančių Lietuvą ir Latviją. Kaip visados — lengvai, sklandžiai sutariame.

Atsiranda proga tiesioginiai pasikalbėti Anslavui Eglitium su Ale Rūta, kaip Hollywoode atstovams. Jie du aptaria paskutinius matytus filmus, artistus, lietuvius Hollywoode.

— Kaip Rūta? — staiga manęs paklausia Anslavas.

Kėliau su gėrimu stiklą linkui gomurinės. Kelios sekundės praskriejo.

— Ar ne keista, kai tik paklausiu apie Rūtą, jis visados spalvingai nusišypsuoja, — nevilkinamas prideda Anslavas.

— Įdomiai paklausiate, kai tik minite Rūtą. Be to, aš labai greitai šypsniu. Atsimenate, aš kartą svečiuojantis M-G-M filmų studijoje tas jų fotografas čiakšt, čiakšt pirštais, sako, juokitės, mano ponai, šypsokitės. Aš nesilaikiau, Jean Simmons irgi. Prisimenate? — Maždaug...

— Kolega Egliti, ar jūs žinote, kad nauja lietuvių ruošiasi ateiti į Hollywoodą? — naujan gėlynu veda Alė.

— Ar jūs su ja mačiau latvių vaidinime, Algirdai? — klausia Anslavas.

— Taip. Ji artistė vaidinimų mėgėja, — atsakau. — Ir labai graži, — mirkeldamas sako Anslavas. — Ar tik ne pats ją įstaiči į Hollywoodą? — Nieko panašaus. Ji pati prisistatė. — Taip, ji pati, — paliūdią Alė. — Ji man tai pasakojė.

1.200 dolerių už kūrinių vienam sezonui

Prieš gerą pusmetį A. Eglitis buvo užprašytas parašyti neilgą komediją skrajojančiam latvių teatrui iš keturių asmenų, kurių amžius sukasi apie 60 metų. Ne taip lengva su tiek pagyvenusiais juoką skeištis auditorijoje. Bet Anslavas sutiko. Davė sąlygą: pirmajai vaidinimui kelionei galės jo kūriniu naudotis sumokėję 1.200 dol. (taip, tūkstantis du simtai dolerių). Teatralai iš kart sutiko. Su tuo dviejų veiksnių humoristiniu kūriniu "Pėc kaut ka cēla, nezināma..." nuo š. metų lapkričio 10 iki gruodžio 4 d. duos 41 vaidinimą JAV-se ir Kanadoje įvairiose latvių kolonijose.

Dabar Ansl. Eglitis mano, per pigiai pardavęs teisę naudotis kūriniu: teatro trupė pagrindines išlaidas išmokėjo pirmas trim vaidinimais, į kuriuos atsilankė po dvyliką šimtų žmonių, sumokėję, maždaug, po tris dol. už bilietą. Reikėtų duoti daugiau spektaklių New York, Philadelphiaje ir kitose gausingose latvių kolonijose.

Tą teatro grupę neglvoja kokia latvių bendruomenė, bet patys ten vaidinantieji teatralai. Jie sudėjo pinigų, viską paruošė patys. Vazinėja "station wagon" automobiliu, dažnai visą dieną vairuodami, o vakare duoda vaidinimą. Sykiu vežasi dekoracijas, visai paprastus. Ten dalyvauja ir latvių teatro veteranas artistas Adolfas Kaktins, šiemet minintis savo 75 metų sukaktį. Visi tie artistai latviai puikiai pragyvena iš pajamų už vaidinimus.

Dabar iš Anslavo Eglitio nori pirkti teisę tuo kūriniu naudotis Anglijos latviai. Ir Australijos latviai. Jis jiems sutiko parduoti trumpam sezonui, be abejo, geresniems autoriumi sąlygomis nei Amerikos ir Kanados kelioms. Rankraštis, aišku, lieka autoriaus, ir knygų leidyklos turės iš naujo tartis ir pirkti teisę leisti pirmąją laidą aiškiai nustatyti tiražą. Dėl antrosios laidos būtų visai kita kalba, dar palankesnė autoriui.

Latviai slapta gavo romaną iš Latvijos

Neseniai gauta iš bolševikų okupuotos Latvijos romano rankraštis. Autoriumi pasirašė Silvija Abele, knygos vardas: "Daugava iet ledus". Latvių spauda tremtyje tam romanui skiria daug dėmesio, jį labai garsina, teigiamai, išskirtinai šiltai pristato latvių visuomenei. Dar šiemet bus išspausdintas, 368 psl., kaina 4 dol. 50 ct. Iš anksto užsisakant 3,80 dol. Ten vaizduojama, romano apimtyje, latvių kova prieš okupantus su vietus Pasikalbėjimo dalyvavusieji slaptosio romano nebuvo skaitė.

Prisimename, rusai (nebolševikiniai komunistai) slaptai išgabeno iš Bolševikijos "Dr Zimago", už kurį autorius Pasternak gavo Nobelio premiją, dešimt, sovietų neleistą asmeniai pirkti. "Živage" suminimas lietuvių vardas; kūrinyje leistas per "Nepriklausomos Lietuvos" (Kanadoje) atkarpą. Tikėkime, netrukus pasirodys lietuviškoje laidoje.

Lietuviai laikas nuo laiko gauna poezijos, eilėraščių iš Lietuvos. Slapta. Žinau, važiavę vietoje laikomas ištisas po-

ezijos rinkinys, vieno autoriaus. Deja, jis nėra labai stiprus ir gavusysis dėl jo didesnių pastangų nededa. Lietuviško romano, slaptai atgabento iš Lietuvos, kadangi Lietuvoje jis nebūtų įmanomas spausdinti, neteko girdėti esant užsienyje. Be abejo, būtų labai įdomu toki kūrinių gauti. (Jei šios eilutės pasiektų kolegas rašytojus Lietuvoje, gal jie ryšis tatau naštų. Kiekviena lietuviško žurnalo, laikraščio redakcija, kiekvienas lietuvis rašytojas užsienyje toki siuntinį priimtų dideliu džiaugsmu paslaptimi. Ir jam stengtųsi surasti leidėją).

Pakartotinis lietuvių knygų laidos

Užsienyje gyvenantieji latviai (JAV-se jų, viso labo, yra apie 50,000) yra išleidę ir išpirkę ištisą sąrašą savo senųjų klasikų pakartotinomis laidomis. Anslavš Eglitis yra vienas jų klasikų (jaunasis), apie 25 knygų autorius, jų tarpe 10 romanų. Dar Vokietijoje jo išleistas romanas "Homo novus", gausiai iliustruotas mūsų minėtos Veronikos Janelsinos, šiemet išleidžiamas antrąją laidą, bet jau iliustruotas visai naujai paties Ansl. Eglitio piešiniais.

Jis kaip tik buvo išsiuntęs paskutinio lapus savo naujausio romano "Malacia dievis", beveik šimtoje atkarpų spausdintam ju du kart per savaitę leidžiamame laikrašty "Laiks", Brooklyne, N. Y. Tuoj pat pradės rašyti naują romaną. ("Laiks" metinė prenumerata 16 dolerių.)

Nuostabu, kad jis tokį didžiulį romaną spaudai pradeda siųsti parašęs vos keletą puslapių. Jie spausdina, o jis taip per šimtą atkarpų meža intrygą, veikėjus, nuotykius. Už spausdinimą laikraštys gauna gerą honorarą. Perleidus per atkarpą, naujai ištaiso ir leidžia atskira knyga kelių tūkstančių egz. tiražu, maždaug po 4 dol. už kopiją. Vėl susidaro puikus honoraras. Prieš gausius kultūrinėmis temomis (filmai, teatrai, reportažai, literatūrinės apybraižos) straipsniai, straipsniukai (kartais keliolikos eilučių). Už kiekvieną, kad ir mažiausią žinutę - korespondenciją latviai savo bendradarbiams moka. Dėl to jis ir gali atsėdinti vien latviškai literatūrai ir iš to gyventi liuksuosiškai.

Premijotieji Venecijoje

Ne kitokį įspūdį teikia ir Venecijos biennaleje parodoje premijuotų Italijos dailininkų kūrinių paroda. Ryškiausias tos parodos kūriny, pavadintas "Beveik sunaikintas paveikslas", yra tai parodai būdingiausias, ypač sugretinant jį su Lucio Fontana "Erdvinėmis koncepcijomis", kur spalvų pokštams bei linijos pažymėtos prikljuotais akmenukais ar kriaukėmis. Visai tai vargiai ar daug bendro gali turėti su menu net ir visiškai sutinkant su filosofo Alain žodžiais, jog "Tapybos menas esąs slaptas, ezoterinis ir nepašvęstajam nesuprantamas!"

Paryžiaus meno kryptys

Užtat, š. m. "Rudens salono" paroda Grand Palais didžiuliuose rūmuose su savo daugiau dviejų tūkstančių paveikslų leidžia atsilipti po tą "1960 metų Paryžiaus mokyklą" parodos klaidų įspūdių. Čia veik tūkstantio dailininkų kūrinių, kurių tarpe "nefigūriniai" dailininkai sudaro vien labai mažą saulelę ir neabejotina, jog šiuo-
tuotų ir juoda — balta; akvarelių, medžio raiznių, litografijos. Žinojau Eglitį esant didelį mūsų Jonyno gerbėją. Jis man ne kartą yra pasakęs, kad latviai neturi nei panašaus grafi-
ko j mūsų Jonyną. Šiandien prieš visų tarė: "Aš manau, lietuvis V. K. Jonynas dabar yra geriausias pasaulio grafiškas".
binga, kad vergautų. Kokių Prie to pastebėjo, kad mirus es-
Turi Wiraltui, jis nežinaš geres-
nio už Jonyną.

— "Lietuvių istorija per garbinga, kad jūsų tauta vergautų"
Mums ten suruošė puikią vakarienię, pasikvietę savo draugus latvius dr. Rimšą su ponu. Tuoj pastebėjome, daug lietuvių turint tokią pat pavarde, jų tarpe du išskirtinai garsūs menininkai. Dr. Rimša pratarė: — "Lietuvių tauta per garbinga, kad vergautų. Kokių būdu jūs — lietuviai — pradedate savo turėtajai viduramžiųse didžiulę galybę?"
Sakau, mes — lietuviai — nesame praradę tikėjimo savo tautos geria, dinginga ateitimi. Žaidimas tebevyksta. Norėčiau, kad lietuviai ir latviai eitų drauge, kaip viena tauta. Mums patiems reikia sutarti gražiai bendrauti. Kai pradės Europos žemėlapij piauysti kokie Amerikos žydai, Kinijos aziatai ar pusjudžiai, tada jie vargu, ar žiūrės, kad nepažeistų tautų su milijonu ar trim milijonais gyventojų. Iš vien lietuviams su latviais ir estais!
Čia jau politika. Kryptame prie Hollywoodo. Taip ir kalbame, kodėl Marilyn Monroe teikia nuostabiai patraukliai su-
dėta. Dabar Los Angeles spaudoje spausdinama jos biografiniai gabalai. Jina, norėdama išsaugoti savo figurą, jai pri-
duoti žavingo elastingumo, kas dien apie pusvalandį stovėdavo ant galvos. Ot, sakome, būtų visai kitos figūros Chruščevas, jei kasdien po pusvalandį ne bat-
tų j stalus daužytų, o ant galvos stovėtų, idant gražesnis būtų: gal ir geresnis.

Atsivežęs parodžiau originalių V. K. Jonyno kūrinių, spal-

Latvių literatūros vakaras Toronte. Priekinėje eilėje, iš kairės į dešinę: kun. N. Trepa (N. Neikšniūtis) — "Dzimentas Bals" redaktorius. Velta Toma, leidklos "Astra" savininkė Ann Tichovskija, Biruta Senkevičia, aktorė A. Gribusta, prof. dr. Pr. Murans, K. S. rods, Vl. Bojars.

Meno aktualijos Paryžiuje

J. DAINAUSKAS, Prancūzija

Žiemą daugumas galerijų Paryžiuje pradeda gyventi pilnu gyvenimu, greta didelių, dažniausia retrospektyvinių, parodų, parodydamos "bėgamaį" meną, naujausius kūrinius senų ir jaunų, naujų dailininkų, pabrėždamos naujas tendencijas. "Mažesnių" galerijų tarpe pirmiaujanti vaidmenį vaidina privatinė galerija Charpentier, kuri šiemet rudens sezoną pradėjo "Paryžiaus mokyklos 1960 metų paroda. Charpentier galerija yra vis-a-vis Elysejų Rūmų, de Gaulle rezidencijos. Parodos atidarymo dieną frakuoti tarnai, durininkai, su savo "tarybinėmis" gradinėmis ant keiklo, sutikdami Paryžiaus kultūrinį elitą, teikė įspūdį, jog toje salėje vyksta kokios vestuvės ar... laidotuvės! Šiai parodai, tas durininkų iškilmingumas buvo beveik simboliškas.

Prie patėjimo, mutininko Rousseau naiviam stilijuje, Gaston Sebire kūriny pavadintas "Vestuvės", su siužetu bei dūlėmis, kuriuos prancūzai vadina "emprunte", savo įspūdiu lydi žiūrovą per visas tos galerijos sales. Tūlimėnė salėse, — siužeto laidotuvės abstrakcionizmo naujai. Katalogo įvydo žodžiais, toji paroda turinti reikšti šių metų Paryžiaus meno "veidą", kur koks šimtas paveikslų, veik vien jaunu, vyraujančių Paryžiaus menininkų tarpe. Tikrumoje, tačiau, galerija šiemet suteikė pirmenybę abstrakcionistams ir tai gana kraštutiniškiems.

Premijotieji Venecijoje

Ne kitokį įspūdį teikia ir Venecijos biennaleje parodoje premijuotų Italijos dailininkų kūrinių paroda. Ryškiausias tos parodos kūriny, pavadintas "Beveik sunaikintas paveikslas", yra tai parodai būdingiausias, ypač sugretinant jį su Lucio Fontana "Erdvinėmis koncepcijomis", kur spalvų pokštams bei linijos pažymėtos prikljuotais akmenukais ar kriaukėmis. Visai tai vargiai ar daug bendro gali turėti su menu net ir visiškai sutinkant su filosofo Alain žodžiais, jog "Tapybos menas esąs slaptas, ezoterinis ir nepašvęstajam nesuprantamas!"

Paryžiaus meno kryptys

Užtat, š. m. "Rudens salono" paroda Grand Palais didžiuliuose rūmuose su savo daugiau dviejų tūkstančių paveikslų leidžia atsilipti po tą "1960 metų Paryžiaus mokyklą" parodos klaidų įspūdių. Čia veik tūkstantio dailininkų kūrinių, kurių tarpe "nefigūriniai" dailininkai sudaro vien labai mažą saulelę ir neabejotina, jog šiuo-

tuotų ir juoda — balta; akvarelių, medžio raiznių, litografijos. Žinojau Eglitį esant didelį mūsų Jonyno gerbėją. Jis man ne kartą yra pasakęs, kad latviai neturi nei panašaus grafi-
ko j mūsų Jonyną. Šiandien prieš visų tarė: "Aš manau, lietuvis V. K. Jonynas dabar yra geriausias pasaulio grafiškas".
binga, kad vergautų. Kokių Prie to pastebėjo, kad mirus es-
Turi Wiraltui, jis nežinaš geres-
nio už Jonyną.

paroda kurkas tiksliau pavai-
zuoja "1960 metų Paryžiaus
meno", nei Charpentier paroda.
Carzou paveikslas "Ryto auš-
ra" pilnas paslaptingos nozi-
jos, arba toliau vėl portretas iš
rudų ir pilkų dėmių, kur rau-
donos blakstienos suteikia sa-
vytišką spalvingumą visam vei-
dui, ilgai lydi žiūrovą. Rūmų
parteryje ypač patraukia Pica-
sso iliustracijos knygai "Ovidi-
jaus Metamorfozės". Sumoje, ši
paroda, nežiūrint į milžinišką
ekspонатų kiekį, ypač sugreiti-
nant ją su matytomis 1957—
1959 metų tokiomis pat parodo-
mis, vaizdžiai parodo, kad Pa-
ryžiaus meno kūrinių yra labiau
grįžta prie figūratyviųjų siužetų.

Goyos skausmo ir kančių šauksmas

Nesuskaitomose galerijose, kurių knibždėte knibžda kairia-
jame ir dešiniajame Senos kran-
te, tas pats vaizdas. Esmėje,
tos galerijos pasidarė "paveiks-
liu viešbučiais", kur dailininkai,
kokioms dviems savaitėms sa-
vė kūrinius gali išstatyti, nere-
tai net už nedidelę kainą, tarp
700 ir 5,000 frankų (aišku, nau-
jųjų!). Ypatinai patraukli pa-
roda yra garsioje koncertų sa-
liū Gaveau galerijoje, kur išsta-
tyti Goya piešiniai: "Sapri-
chos", "Tauromachia" ir ypač
"Desastros de la Guerra". Pas-
taroji piešinių serija tai tikras
šauksmas skausmo bei kančių,
kur Goya su nepaprastu vaiz-
dingumu šaukdamas — "yo lo
vi" — pats tai mačiau, užfiksa-
vo praeito šimtmečio kankina-
mų, žudomų žmonių skausmą,
agoniją, kurie, berods, niekad
neturėtų pasikartoti, tačiau
XX-jame amžiuje pasireiškė
dar bausesniais vaizdais, nuste-
biančiais net Dantės pragaro
vaizdus.

Van Gogho draugai

Olandų pasiuntinybės kultū-
rinio centro salėse dėmesį pa-
traukia paroda "Van Gogho
draugai", kur surinkta labai
daug škiejų, laiškų, paveikslų
ilustruojančių to dailininko gy-
venimo kelius, jo tragizmą. Su-
sirašinėjimas su broliu Theo,
su Gauguin, paties van Gogho
pastelinis portretas, pieštas
Toulouse - Lautrec, daugumoje
priklausantieji privatinėms as-
menims, daug naujų momentų
iš van Gogho gyvenimo iškilia,
nušviečia ir pabrėžia, jog tikro
menininko kelias, dažniausia,
yra labai erškėčiuotas ir kad
"masė" moka gerbti skausmą,
tragizmą tik jau mirusio žmo-
gaus!

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpauistyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago Virginia 7-7258-59

KULTŪRINĖ KRONIKA

• 15 metų nuo gamininko Jurgio Elisono mirties sueis sausio 4 d.: mirė eidamas 56 metus amžiaus Wiesbadene. Gamtos skyrių buvo baigęs Petrapilio Universitete. Dėstė Panevėžio Gimnazijoje, Panevėžio Mokytojų Seminarijoje, buvo Kėdainių Cinnazijos direktorius, nuo 1924 m. Dotnuvos 2. Ūkio Akademijos docentas, kai kurį laiką skaitė zoologijos kursą Kauno Universitete. Pradėjo organizuoti Panevėžio muziejų, dirbo tautosakos įstaigoje turį daug nuopelnų kraštotyrai. Liet. Kalbos žodynui buvo išteikęs 10,000 žodžių, daugiausiai iš žuvininkystės, išspausdino zoologijos terminų. Buvo visuomenininkas ir gana uoliai reikėsi periodinėje spaudoje, ypač savo studijų straipsniais žurnaluose. Atskirais atspaudais pasirodė jo kūrinių: "Stuburinių gyvulių zoologija", "Zoologijos vadovėlis", "Mūsų šalies žinduoliai", "Mūsų šalies parazitai ir kova su jais" (rankr. 1941 m.), "Trumpas zoologijos terminų projektas",

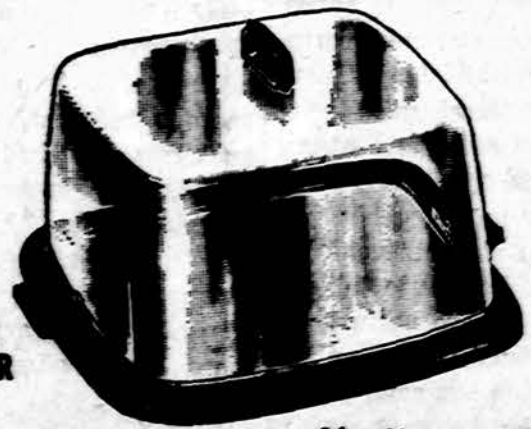
"Zoologijos sistematikos terminų žodynelis" ir kt.

• Algirdui Jarkui Sheffieldo Universitetas Anglijoje suteikė filosofijos daktaro laipsnį. Naujasis daktaras dabar dirba Kanados Tyrimų Institute, Elekttronikos Skyriuje Ottavoje. Alg. Jarkus yra gimęs 1935 metais Klaipėdoje. Augo Telšiuose, kur jo tėvas Domas buvo banko direktorius. Kolegiją lankė Šveicarijoje ir Kanadoje. 1957 metais baigė Montrealio Politechnikos Mokyklą magna cum laude. Laimėjęs konkursą stipendijai gauti, išvyko studijuoti gilin-
ti į Angliją, kur laimėjo doktoratą, parašęs disertaciją apie parametrisnius radijo signalų stiprintuvus, naudojamus radar, radijo astronomijoje ir kitose šakose

• Lietuvos jaunas gydytojas Louis Baldwin, aviacijos kapitonas, yra Saudi Arabijoje, kur tarnauja kaip aviacijos gydytojas Artimųjų Rytų amerikiečių ologijos terminų projektas", kariniuose daliniuose.

FREE TO SAVERS

Modemaire Pantryware Free to savers of \$500.00 or more, every two months during 1961, NEW ACCOUNT OR ADDED TO PRESENT ACCOUNT.

CAKE COVER
CURRENT RATE ON ALL SAVINGS 4 1/4%
Earn up to 5 1/4% on prepaid Savings

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1447 S. 49th COURT, CHICAGO 50, ILL. • BI 2-1387 • TO 3-6131
OFFICE HOURS: MON., 9 A.M. TO 8 P.M.; TUES. THURS. AND FRI., 9 A.M. TO 5 P.M.; SAT., 9 A.M. TO 1 P.M.; CLOSED WED.

Pasiruokite Ateinančių (1961) Metų ATOSTOGOMS!

Ateinančių metų atostogas planuokite jau dabar, kad galėtumėt turėti geresnį pasirinkimą ir lankytinų vietų ir lėktuvų ar laivų pasirinkimą.

SEGHETTI TRAVEL BUREAU
2451 S. Oakley Ave., Tel. YA 7-3278, Chicago 8, Ill.
sutvarko dokumentus, parūpina kelionę lėktuvais, geležinkeliais, autobusais, laivais, kaip keliauti Europoje taip ir planuoti atostogas P. Amerikoje, Kanadoje ar pačioje Amerikoje įvair. vietose.

KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲJŲ METŲ PROGA, STEIN TEXTILE COMPANY, 616 W. Roosevelt Rd.

Iš savo naujų patalpų sveikina savo gausius klientus, draugus ir pažįstamus ir linki geriausios sėkmės!

STEIN TEXTILE COMPANY
616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737
Mūsų naujas adresas yra tik 1 blokas į rytus ant Roosevelt Rd. nuo mūsų ankščiau buvusio patalpų.
Automobilus galite pastatyti nemokamai už kampo ant Jefferson St. — SHERWIN aikštėje.

Knygą apie Šalkauskį paskaičius

JULIUS GRAVROGKAS, Cleveland, Ohio

Nors a. a. profesorius Stasio Šalkauskio asmeniškai nepažinojau, be jaučiau, kad šis kuklus, fiziškai silpnas, bet šviečias dvasios galia profesorius toli pralenkia kilnumu visus savo bendraamžius pasauliečius mūsų krašte, ir beveik visus dvasiškius, išskyrus tik kelius ypatingo žvento gyvenimo mūsų hierarchus. Tai jaučiau ir tuo įsitikinau, turėdamas progos per eilę metų stebėti Aukštesniosios Technikos Mokyklos savo aušrinę ateitininkų, o vėliau to paties ideologinio sąjūdžio dalyvių Kauno Universiteto studentų veiklą, kuri buvo įkvėpta ir diriguojama to didelio žmogaus. Lygaus jam ne tik dabar savo tautiečių tarpe ne turime, bet ir ateity negreit, manau, susilauksime.

Mokslievių meilės darbai

Kiek atsimenu, 1922 ir 1923 metais Stasio Šalkauskio įtakoję ateitininkiškas užsidegimas kai kurių mano vedamos mokyklos auklėtinių ateitininkų buvo tiek didelis, kad moksliečiai laisvalaikį vykdavo lankyti invalidų ir paliečių šeimas ir stengėsi jų gyvenimą nors truputį palengvinti: priskaldydavo jiems galimai ilgesniam laikui malkų, išplaudavo jų baltinius ir apšvarindavo jų butus. Toje labdaros akcijoje ypatingai veikliai reikėsi Julija Tverskaitė, dabar Maceinienė.

Ir Kauno Universiteto ateitininkų organizacija, kurios veiklą aš turėjau progos stebėti žymiai vėliau, būtent, vokiečių okupacijos laikais, buvo labiausiai patvari ir savo narių solidarumu labiausiai pasižyminti organizacija. Dėl tų savo svybių ir savo ideologijos kilnumo ji buvo gerbiama net savo ideologinių priešų.

Svelnusis profesorius

Prof. J. Eretas rašo, kad Stasys Šalkauskis buvo visuomet mandagus, švelnus, kad jisai tuo atžvilgiu buvo tikras dvasios aristokratas. Nors jisai nemėgo, jei kas, pas jį atsilankęs, prieštaravo jam idėjinėje srityje, tačiau jisai vengė svečių užgauti. Man taip pat buvo proga įsitikinti šiuo vežonio santūrumu. Įsitikinau tuo sužinojęs, kad mano artimas draugas inž. Tadas Šulcas buvo apsilankęs pas prof. St. Šalkauskį ir, kaip jis pasakėjo, bandė profesorių įtikinti savo ateistinės pasaulėžiūros teisingumu. Tadas Šulcas man sakė, kad St. Šalkauskis ramiai išklaušė, šypsojosi ir tylėjo. Nenorėjo, matomai, tinkamai pasisakyti, vengdamas užgauti svečią.

Jo įkvėptieji

Skęsdamas per visas dienas Universiteto darbuose, visu atsidėjimu ruošdamas paskaitas, kurias dėstė teologijos Fakulteto filosofijos skyr. studentams, darbuodamasis, be to, katalikų spaudoje ir praturtindamas ją savo kūriniais, St. Šalkauskis 'abai mažai turėjo laiko. Aš nežinau, ar jis galėjo jo skirti kitių aukštesniųjų mokyklų moksleiviams ateitininkams, bet technikos mokyklos moksleivius ateitininkus įtaigauti ateitininkiškoje dvasioje ir su jais kalbėtis jisai dėl laiko trūkumo negalėjo. Beveik visų mano auklėtinių veidai išnyko iš mano atminties, bet vieno veido niekuomet nepamiršiu. Tai buvo labai karštai užsidegęs ateitininkiškais idealais jaunuolis. Laikė pirmos bolševikų okupacijos jisai gėdino ir draudė prijauniančius komunistams savo draugus ir prašė mane įsėti kai kuriuos mokytojus, kad per pamokas, norėdami įsieti okupantui, negirtų bolševikų kariuomenės ir neniekintų mūsų karių. Man buvo didelis džiaugsmas, kad čia emigracijoje, atsiminęs mane, jisai parašė, kad turi didelę šeimą, ir kad sunkiomis gyvenimo

valandomis guodžiasi ir stipriai save tais idealais, kurie jam buvo įkvėpti St. Šalkauskio ir kuriuos jis išugdė technikos mokykloje. Bet ir tas jaunuolis neturėjo progos studijuoti humanitarinių mokslų ir išugdyti savo intelektualą tiek, kad ateity galėtų tapti tokio masto vadu, koks buvo Stasys Šalkauskis.

Organiška valstybė ir pilnutinė demokratija

Prof. J. Eretas rašo, kad buvęs Stasio Šalkauskio studentai, eidami savo mokytojo nužymėtu keliu, siekė užkopti į aukštesnį gyvenimo laipsnį — į organiškos valstybės, vadinas, tobulesnės valstybės santvarką. Toji valstybė, kaip tobulesnioji, tarnaudama žmogui, privalėtų stengtis suaryti palankiausias sąlygas, kuriomis glūdintieji žmogaus sieloje tiesos, gėrio ir grožio pradai galėtų vystytis, o animališki žmogaus žemieji instinktai, kaip pavydas, ir tuo pagrįsta neapykanta savo artimui neturėtų sąlygų išbujoti.

Su organiškos valstybės samprata glaudžiai siejasi St. Šalkauskio pilnutinės demokratijos samprata. Stasio Šalkauskio pilnutinei demokratijai rūpėjo įvesti tokią santvarką, kurioje būtų lygiai rūpinasi visų, ypač vargšų, paliečių, nuskrastųjų gerove. Jo siekimoje tvarkoje socialinis teisingumas, tai yra teisingas turtų suskirstymas ir pajamų sutvarkymas, turėjo būti vienas stipriausių stulpų, kuris užkirštų kelią pavydžiui, piliečių tarpusavio neapykantai, valstybės santvarkos nepatvarumui, perversmams ir revoliucijoms.

Stasio Šalkauskio manymu, mūsų savivaldybės turėtų būti panašios į Šveicarijos kantonus. Kiekvienas kaimietis visuomeniškai tiek turėtų būti išaukštintas, kad reikale galėtų vadovauti ne tik savivaldybei, bet atlikti reikiamą pareigą ir valstybėje, kaip pavyzdžiui ūkininkas Witosas, kuris, būdamas Lenkijos ministru pirmininku, daugiau padarė gero, negu koks akademikas. Tą idėją St. Šalkauskis pilnai suformulavo, manydamas, kad jos įgyvendinimas vestų lietuvių tautą prie kultūrinio federalizmo ir gal būt, leistų išmesti iš politinių kovų ideologinius — religinius motyvus.

Prof. J. Eretas, charakterizuodamas Stasį Šalkauskį, pažymėdamas, kad kunigas M. Krupavičius 1954 metais "Tėvynės Sargė" rašė, jog katalikų vienybė St. Šalkauskiui buvo dogma. Tik vieningi visur — ir kultūrinėje srityje, ir politinėje srityje — jie, St. Šalkauskio įsitikinimu, galės išlaikyti Lietuvą katalikišką. Aš manau, kad St. Šalkauskis dar daugiau vertino pasaulėžiūrinę katalikų vienybę. Man nėra abejonės, kad jei Stasys Šalkauskis būtų gyvas ir emigravęs kartu su mumis į laisvąjį pasaulį, jisai nepritartų mūsų politiniam ir kultūriniam ir juo labiau pasaulėžiūriniam suskilimui, bet žūt būt visų savo autoritetu siektų atstatyti vienybę.

Kūrybingas kompozitorius

G. Donizetti, žymus italų kompozitorius, daugiau kaip 60 operų kūrėjas ("Lucia di Lammermoor"...), kartą svečiavosi pas savo draugus, kurie po valandų jo atsiprasė, jog turį būtinai įsėti iš namų, nes tą vakarą jų laukė draugai kitoj vietoj. Donizetti nei kiek neišsėdėdęs jiems tarė: "Jūs norit mane išmesti už durų. Geriau aš jus išvarysiu laukan iš jūsų pačių namų. Šį vakarą aš niekur iš čia neisiu, kad ir man duotumėt viso pasaulio auksą. Aš turiu parašyti muziką". Iš tikrųjų, Donizetti tą vakarą per tris valandas, likęs vienas, parašė visą ketvirtąjį "Favoritos" aktą.

Kitokio pasaulio lakštingalos

Miška! ties Vileika Vilniaus krašte nusidriekia tūkstančių mylių. Taip pasakoja prancūzas Romain Gary savo išverstojė į anglų kalbą apysakoje "A European Education". Šitame miške nacių okupacijos laikais telkėdavosi lietuvių ir lenkų partizanai.

Kūčios Po augšta egle susirenka partizanų vadai ir uždega su savimi atsineštas iš visur surankiotas žvakutes. Iš šiaurės (Lietuvos pusės) atvyko mokytojas Olesis, sakoma, savomis rankomis paklojęs 20 namų. Drauge atvyko kunigas Burakas, sugebas granatą tiksliai įmesti į skrybėlę 50 metrų atstumu. Iš rytų atvyko chemikas Kudlajus, mokąs užnuodyti maistą ir geriamą vandenį. Sakoma, net patį orą, kuriuo tariai kvėpuoja. Iš pietų atvyko 14 metų berniukas Janekas Twardauskitis, jaunas pramonės išliski gyvas žiaurioje nacių okupacijoje.

Gary papasakoja, kas atsitinka su Janeku, jo bendradarbiais ir jų priešais. Išvedama studentų partizanų grupė, kuri šalia šautuvų nešiojasi ir mokslo vadovėlius. Jos vadas Tadas Chmura Janekui sako: "Europa žmonijai parašė geriausias knygas pasaulyje ir sukūrė Leke nacių okupacijos laikais telkėdavosi lietuvių ir lenkų partizanai."

Kūčios Po augšta egle susirenka partizanų vadai ir uždega su savimi atsineštas iš visur surankiotas žvakutes. Iš šiaurės (Lietuvos pusės) atvyko mokytojas Olesis, sakoma, savomis rankomis paklojęs 20 namų. Drauge atvyko kunigas Burakas, sugebas granatą tiksliai įmesti į skrybėlę 50 metrų atstumu. Iš rytų atvyko chemikas Kudlajus, mokąs užnuodyti maistą ir geriamą vandenį. Sakoma, net patį orą, kuriuo tariai kvėpuoja. Iš pietų atvyko 14 metų berniukas Janekas Twardauskitis, jaunas pramonės išliski gyvas žiaurioje nacių okupacijoje.

gelbėti nuo bado ir mirties savus.

Apsysaką autorius, sakoma, pradėjo kurti 1943 metais. Tėmą pasirinkęs siekdamas tęsti tyrimą klausimo: "Kodėl gi žmonės taip elgiasi?" Šią temą pirmiau vystė apysakoje "Ponia L." ir "Dangaus šaknys". Nežiūrint žiauriausių gyvenimo sąlygų kuriomis jo kraštų užvertė, "kultūringi", tarytum, europiečiai, berniukas Janekas subręsta tikroju europiečiu. Jis patiria, kad grėta išdavikų ir niekšų gyvena ištikimi, myli draugais, pilni vilties žmonės.

Tą būdų naktį partizanai, kovoją prieš nacių iškraipytą europietišką kultūrą, susirinko Vileikos miškuose išgirsti balso savo vado, slapyvardžiu Lakštingala. Bet jis nepasirodė, tik atsuntė raštą, kuriame sakė, kad ateina pasaulis kitas, kuriame nebus baimės, keršto ar neapykantos...

Vokiečiai manė, Lakštingala esąs viso pogrindžio galva, bet

vėliau partizanai patyrė, kad Lakštingalos nėra: jie visi tyčiomis sugalvota pasaka, kuri išaugo legenda, siekiamą drąsinti kovoti prieš Europos kultūros niekintojus. Lenkiją dabar slepia kitas okupantas, kaip slegia Lietuvą Be abejojimo. Vileikos miškuose slapstosi kiti vieniši vyrai. Tokių kovingų vyrų, išmančių "europiečio apšvietos" kursą, yra visur (ir Lietuvoje), kur tik žiaurus ir klasingas žmogus okupantas niekna Europos kilniusius idealus. Jie — Lakštingalos skelbti žmonės tuos idealus branginti, vertinti ir jais gyvauti, kad a eitu pasaulis kitas — be baimės, be keršto ir be neapykantos

Amerikos ligoninėse

JAV ligoninėse 1959 metais kasdien buvo vidutiniškai po 1,363,217 pacientus. Pacientas ligoninėje išbuvo vidutiniškai po 7,8 dienas.

DAINA CO
Sav. inž. A. Semėnas

- Televizijos
- Radijai
- Fotografai
- Plokštelės
- Elektriniai virtuvės prietaisai
- Elektr. laikrodžiai
- Rasomsios mašinos
- Radijo ir TV komputės
- Visokios antenos
- Baterijos
- Daly.
- Foto kameros ir filmos
- Elektros lampos

PARDAVIMAS - TAISYMAS
3321 S. Halsted St. - CL4-5685
Atl.: 9-6 pirm.-kvė. 9-9. Sekmad. uždaroma.

Nuoširdus kvietimas

Chicago Savings & Loan Bendrovės valdyba, direktoriai bei tarnautojai nuoširdžiai dėkoja taupytojams ir skolintojams, draugams ir kaimynams už pasitikėjimą, kooperaciją ir draugiškumą parodytą mums per praėjusius metus!

JOHN PAKEL, SR.
Chicago Savings and Loan prezidentas.

Šiais metais mes švenčiame ketvirtus metus savo naujame name ir 37-tus metus sangaus bei ypatingo pasitarnavimo pietvakarių apylinkės žmonėms. Mes su pasididžiavimu pranešame, kad per tuos ketverius nuo persikėlimo į dabartinę įstaigą metus, dėka mūsų narių ir gerų draugų pritarimo, mūsų turtas padidėjo nuo \$17,000,000.00 iki \$36,000,000.00. — Daugiau negu dvigubai.

Jei Jūs dar nesate tarpe mūsų didelės taupytojų šeimos, mes širdingai kviečiame Jus ir Jūsų šeimą prisijungti prie virš 18,000 mūsų Chicago Savings Bendrovės draugų bei kaimynų, kurie džiaugiasi apdraustų santaupų saugumu, galimomis išsiimti pinigais ir išmokamais aukštais nuosimėliais. Mūsų dabar mokamas 4% nuosimtis už "paid-up investment" sąskaitas, yra aukščiausias įmanomas saugus nuosimtis bet kur. Be to, Jūs, kaip taupytojas Chicago Savings bendrovėje, galėsite pasinaudoti įvairiais pinigais taupančiais patarnavimais nemokamai, kaip iškeitimu Jūsų ir Jūsų šeimos algos čekių, sumokėjimu "utility bills" ir visų kitų šeimos sąskaitų, mūsų specialiais "money order" čekiais. Jūsų patogumui, mes dabar turime dvi automobiliams nemokamai pasistatyti aikštes.

Pradedant gruodžio 15, 1960, iki sausio 15, 1961, Chicago Savings kviečia visus savo narius ir kaimynus apsilankyti Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių metu. Atsiveskite savo vaikus pasižiūrėti mūsų kalėdinio pamošalų ir pasiimti dovanėle — saldinių. Suaugusiems patiks mūsų "priėmimo kampeilis", kur jie bus pavaišinti karšta kavute, pyragaičiais bei kitais skanėstais.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

Telefonas — PROspect 6-7575

WILSON'S, HAMMOND'S IŠVIRTI KUMPIAI | Visas kumpis, sv. SHANK . . . . 49c sv. BUTT . . . . . 59c sv. **49c**

Pristatymas nemokamai.

PARK FOOD & LIQUOR MART
2610 West 71-st Street
Atdara nuo 9 iki 9 val., o Sekmadieniais iki 1:30.

Jūsų Kalėdų Džiaugsmas Bus Pilnesnis. . .

kai įsigysite ką nors nauja iš baldų. Tik už \$149.95 galite įsigyti 3 dalių miegamąjį setą, spyruokles, čiužinį, 2 pagalves, 2 lėmpas, kilimėlį ir paveikslą. Už \$189.95: 2 dalių parlor setą, 2 pakopų stalą, cocktais stalą, 2 stalo lėmpas, kilimėlį, 5 gabalų DINETTE setas \$39.95 ir aukščiau. Didelis pasirinkimas iš Vokietijos importuotų Stereo, Hi Fi, Fonografų ir radio aparatų, su kuriais galite girdėti Europos radio stotis ir kitokių baldų ir namams reikmenų.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Rd. Tel. SEeley 3-4711
Sekmadieniais atdara nuo 11 iki 5 val. po pietų

MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS ANT VISŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ!
INDELIAM APDRAUSTI IKI \$10,000.00

Pasokos ant namų nuo vieno iki dvidešimties metų — ilgavals mėnesiniai atmokėjimai.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave. CHARLES ZEKUS, Sec'y LA 3-8248
VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4:30; Ketvirtadieniai 9 iki 8 v. vak. Trečiadieniai uždaryta.

CRANE
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ Pres
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3 1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/4%
NEŠA INVESTAVIMO SĄSKAITO:
Mokami nuo vasario 1 d., 1960

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1%
Dividendai mokami sausio ir liepos m. 1 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETV. 9 v. r. iki 5 p.p. ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 p.p. SEPTA. 11 iki 5 val. d. Trečiadi. uždaryta.

COMPLETE AUTO SERVICE
AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBUVE.

kurioje jūsų automobilis bus pilnai užlaigtas, pradedant motoro surgulavimu, karoerijos ištaisymu, ratų subalansavimu, tiesnus važinėjimo nustatymu, daiktynu ir kitais darbiais. Naujai padidintose dirbtuvėse naudojamos moderniausios mašinos automobiliu karoserijai išlyginti. Dirbtuvėse visą laiką gali būti atsoma virš tuzno automobilų.

Sav. STASYS DAPKUS

4542-44 So. Western Ave., Chicago 9, Ill.
Telef. CLiffside 4-2241

VISUOMENISKUMAS IR INTELIGENTISKUMAS ATEITININKUOSE

KUN. VYTAUTAS BAGDANAVICIUS, MIC
(Pradžią žiūr. gruodžio 23 d. Kultūr. priede)

3. Inteligentas — neatsakingas visuomenininkas

Analitinio metodo pavojų visuomeniniam gyvenimui išryškina kitas politinių mokslų mąstytojas Paul H. Nitze. Jis yra buvęs Washingtono Valstybės Sekretoriaus planavimo skyriaus vedėjas. 1958 m. balandžio 26 d. jis Washingtono katalikų kultūrinių reikalų komisijoje skaitė paskaitą tema: "Mokymo žmogaus vaidmuo valdžioje". Jo paskaitą tais pačiais metais atspausdino Notre Dame universiteto politinių mokslų žurnalas "Review of politics". (July, No. 3.)

Pagrindinis Nitze paskaitos klausimas yra: ar pageidaujamas yra mokytas žmogus valdžioje. Benagrindamas savo klausimą jis prieina šitokių išvadų.

"Pirma, mokytas žmogus, arba toks žmogus, kurio visa galvosena yra analitinė ar akademinė, turi sunkumų veikti apsisprendęs tuose remsuose, kuriuos nustato reali situacija, su kuria valdžios srityje tenka visuomet susidurti, ir dėl tos priežasties jis jaučia nepasitenkinimą politinė atsakomybė.

"Ir antra aplinkybė yra ta, kad (mokytas žmogus), nenorėdamas apsiimti pilnos politinės atsakomybės, vis dėlto, siekia laisva ir visagalią ranka valdyti tuos dalykus, kurie liečia jo dėmesio sritį. To poveikį atsiranda tendencija atskirti atsakomybę nuo valdžios ir valdžią nuo atsakomybės". (279 psl.)

Dėl to Nitze pastebi šviesuolyje du visuomeninius trūkumus: iš vienos pusės jo nesugebėjimą veikti realiose ir varžančiose aplinkybėse, o iš kitos pusės jo norą spręsti kai kuriuos visuomeninius dalykus, nesimant už savo sprendimą pilnos atsakomybės. Šias tiesas Nitze pavaizduoja visai neseniai tiek Amerikos, tiek kitų kraštų pavyzdžiais. Pažymėtina, kad Nitze nėra šviesuomenės priešininkas. Jis pats dirbo politinį darbą kaip ekspertas, taigi išsidamas iš inteligentiškojo principo. Ir jis savo paskaitoje stengiasi apginti šviesuolį nuo Amerikoje sklindančios antiintelektualinės tendencijos. Tačiau jis sutinka su R. E. Fitch iš "The Christian Century" March 26, 1958 m. 370 p., kuris sako, kad akademinio išsilavinimo žmogus paprastai padaro vieną iš šių trijų visuomeninių klaidų.

1. Arba jis, kaip senovės atsiskyrėlis, atsiskiria nuo visuomenės giliai pasipiktinęs, kai mato, kad valdžia ir tiesa nusileidžia nepateisinamiems dalykams.

2. Arba jis pasiūlo labai paprastus sprendimus komplikuotiems visuomeniniams problemoms. Jis paprastai daro absoliučius moralinius sprendimus ten, kur reikia subtilaus kompromiso.

3. Arba, būdamas pilnas tuštybės, kaip ir kiti žmonės, jis absoliučiai pasisako už tą kryptį, kuri jam užtikrina prestižą visuomenėje ir kurio jis jaučia si esąs užsitarnavęs. (Review of Politics 285—6 psl.)

Šviesuolius, norinčiam rasti išeitį iš šio akligatvio, dr.

Fritch siūlo šitokius patarimus: "Samoningai eiti į tą patirtį (t. y. į visuomenę) ir prisiimti atsakomybę bei įsigyti mokslą, kuris turi reikalo su žmonių santykiais". — "Laisvoje visuomenėje mokslininkas turi vaidinti tą patį vaidmenį, kaip ir kitas pilietis".

II

1. Ar ateitininkai yra svetimi savo tautai?

Susipažinę su klausimais, liečiančiais šviesuomenės visuomeniškumą angliškoje politinėje literatūroje, dabar galime grįžti prie ateitininkijos ir pažūrėti, kiek išskirti priekaištai turi pagrindo čia. Pirmiausiai, ar yra pagrindo kaltinti ateitininkiją svetimumu savo tautai?

Tikrai, iki šiol ateitininkijai šio kaltinimo nebuvo galima daryti. Nors ateitininkija buvo pasinėšusi į daugelį modernizmo, tačiau ne mažiau ji domėjosi nepriklausomos Lietuvos atstatymu ir jos apiforminimu. Viena iš priežasčių, kodėl ateitininkija kartu su kita nepriklausomos Lietuvos šviesuomenė neatsitruko nuo visuomenės, buvo tai, kad lietuviškasis inteligentiškumas visa savo buvimu prasme rėmėsi ne kuo kitu, kaip liaudimi. Norint išmokyti liaudyje, ir kartu moderniškai lietuviškai kalbėti reikėjo eiti ne tiek į knygas, kiek klausytis, kaip kalba kaimiečiai gimines. Norint domėtis lietuviška literatūra, reikėjo jos ieškoti ne tiek knygoje, kiek pasakoje ir dainose. Dainų, pasakų ir priežodžių rinkimas pasidarė inteligentinio mados darbas. Ta pačia kryptimi ėjo vaizduojamieji menai, pvz. domėdamiesi smuikėliais. Vėliau pradėta domėtis ir Faudies šokiais.

Gal tik viena liaudies sritis, į kurią inteligentija nebuvo masiškai nusikreipusi, tai buvo kaimiškas pamaldumas. Apie jį nekarta buvo sakoma, kad jis yra neaukštas ir davatiškias. Ateitininkija, nors, iš esmės būdama katalikiškias sąjūdis, savo religinio įkvėpimo kaimiškame pamaldume neieškojo. Ir ji pasidavė ne kartą nekritiškai lietuviško pamaldumo kritikai. Savo pamaldumo ateitininkija mokėsi moderniškiose katalikiškiose sąjūduose.

Išvijoje inteligentijos svetimumo klausimas savo tautai įgyja naujos grėsmės ir naujų formų. Išvijoje ateitininkas virose savo studijose nebeturi tos stipriai pastatytos krypties ir kaimą ir jį liaudį. Čia jos jis ir negali tikėtis. Jis mokomas įvairių kultūrų pilnutinėje įtakoje. Dėlto jam išlikimo vienybėje su savo tauta klausimas atsistoją visai naujoje ir pavojingoje būklėje.

Nebus sėkminga, jei mes operuosime tik lietuviškos kultūros skirtingumu ar jos statiniu pranašumu prieš kitus. Nebus įmanoma jaunam šviesuoliui iš lietuviybės padaryti atramą prieš visas tas kultūras patirtis ir pažintis, su kuriomis jis susitinka. Gal geriau būtų lietuviškumą statyti ne kaip opoziciją visoms kitoms kultūrinėms vertybėms, bet kaip tam tikrą paklausimą joms; kaip problemą, kurią mes gyvename:

kaip, pagaliau, tam tikrą visų dalykų derinį, kurio mes siekiame ir kuris mums yra gyvybiškai būtinas. Lietuviškoji problematika tokiu būdu turėtų būti tuo cementu naujai ateitininkijai, kuri vestų ją per visus moderniškos kultūros laukus.

2. Literatūrinis metodas politikoje

Dabar pasvarstykime klausimą, kiek ateitininkų literatūriškumas kenkia jų visuomeniškumui. Pirmiausiai, mes nenorėtume šių dviejų kultūrinio reiškirosi sričių pastatyti vienos prieš kitą, ta prasme, kad išvijoje išeitų, jog mes turime vieną stiprinti kitos sąskaiton. Būtinai idealas, kad mūsų visuomenė stovėtų aukštai ir literatiškai, ir visuomeniškai. Ko reiktų išvengti, tai tik metodų sumaišymo. Literatūriniai metodai neturi būti taikomi mūsų visuomeniniam gyvenimui.

Kas yra tie literatūriniai metodai, kurie iškreipia visuomeninį gyvenimą? Iš Ferkiss apžvalgos galėjome pastebėti, kad literatūrinis metodas visuomeniniame gyvenime pasireiškia tada, kai tam tikros nerealių idėjų užima realių politinių svarstymų vietą. Kartais jos pasireiškia kaip paprastas atsitraukimas nuo realybės, o kartais — kaip kompromiso nepripažįstas mitas. — Žinoma, yra sunkus klausimas pasakyti iš anksto, kuri idėja iš tikro yra nereali ir kuri, nors nauja, bet turi laimėti tvirtus pagrindus ir gali būti labai gerai įgyvendinta gyvenime.

Kaip beatsakytume į šį klausimą, reikia tačiau pripažinti, kad literatūrinės nuotaikos yra gana stiprios mūsų visuomenėje. Iš kiekvieno kampo pas mus gali girdėti atstovaujant literatūrinę laisvę. — Nuo ko yra ginama literatūrinė laisvė? Ji yra ginama nuo viso to, kas yra ne literatūra: nuo visokio proziškumo ir realumo.

Kai visuomenėje pradeda vyrauti šitokios nuotaikos, tai jos — gal būt jos ir turi savyje ko-

kių naujų įkvėpimų sėklų — jokių būdu nėra palankios nei visuomeniniam, nei bendruomeniniam gyvenimui. Esant tokioms nuotaikoms beveik kiekvieną visuomeniškumą trūkumą galima išteisinti literatūriškumo vardu. Kai kovoti už literatūrinę nepriklausomybę darosi maža, tai kovos už įvairias visuomenines formas, vistiek, ar tai bus bendruomenė ar nepriklausomybė, darosi privatinis dalykas. Visuomeninės ar politinės veiklos nuvertinimas atskiras atvejais nuneia taip toli, kad susidaro įspūdis, jog niekas joms negali būti įpareigojamas. Literatūra, perkeldama žmogaus mintis į kurio nors kūrinio pasaulį, lyg ir išima jį iš konkrečių visuomeninių ir politinių pareigų.

Iš tikrųjų, mes ateitininkiasame gyvenime labai plačiai atstovaujame perdėtas literatūros laisvės nuotaikas ir paliekame be jokios atsakomybės kartais Lietuvos laisvinimo pareigas, o kartais — bendruomenės pareigas. Tiesa, kai kurie tariamės sąsą labiau laisvi nuo vienu, kiti — nuo kitų, tačiau retai atskame bendrą šiuo nuotakų versmę. Ferkiss atkreipia mūsų dėmesį į tai, kad tai yra perdidelio gyvenimo suliteratūrinimo padariniai.

Vienas iš šio reiškinio pavojų visuomeniniam gyvenimui, yra suteikimas mitologinės t. y. bekompromisinės prasmės kai kurioms tik dalinai teisingoms arba visai klaidingoms idėjomis.

3. Visuomeninės atsakomybės klausimas ateitininkuose

Kad ateitininkų tarpe yra gyva kultūrinė sąmonė, yra nesunku nusiteikimo? Būti kultūrininku yra mada ateitininkų tarpe. Būti visuomenininku pas mus nėra taip populiari. Užtenka tik pasžiūrėti į mūsų organizacijas ir pamatysime, kad jos slūbuoja. Jeigu daugis iš mūsų nori pasijūti kaip kultūrininkas, tai paiginti neaug yra tokių, kurie nori pasijūti, kaip skyrėlis ar išdūninkas. Išskiriamas gal viena kita aukštesnė organizacinė pareiga, mes nesivaržome už organizacinius p. stus

Tačiau, nepaisant to, kad tiesioginio arba ofitulus priėjimo prie organizacinių reikalų mes nebranginame, tačiau grynai

Dr. Robert Stoler, odos specialistas Washingtono, JAV Medicinos Sąjungos suvažiavime, rodo naujus vaistus — "hidrokinono monobenzilinį eterį", kuris kai kuriais atvejais baltus žmones gali padaryti juodus, o juodus — baltus. Su juo buvo negrė moteris, kuri palidijo, kad jo panaudotų vaistų dėka ji per pusantro dešimtmečio buvo balta.

asmeniškų titulu norime spręsti organizacinius reikalus. Kitaip sakant, organizacinius reikalus mes esame linkę spręsti be visuomeninio priėjimo, be reikiama skaitymosi su kitais. Tai yra valdininkiaskas nusiteikimas visuomeninių reikalų atžvilgiu.

Šalia šio nusiteikimo galima pastebėti dar kitą nusiteikimą, kurį galėtume pavadinti opoziciniu. Jis pasireiškia tuo būdu, kad mes pastebime ir iškeliamo mūsų organizacines negeroves, tačiau patys nesilimame reikiamos atsakomybės dalies tiems negerumams šalinti. Šie abu nusiteikimai: valdininkiaskas ir opozicinis yra šviesuolio — atsiskyrėlio dvasios apraiškos.

Labiausiai visuomeninės atsakomybės trūkumas pas mus išryškėja politinėje srityje. Kiekvienoje normalioje visuomenėje politinė sritis sudaro visuomeninio gyvenimo tam tikrą viršūnę. Pas ateitininkus tačiau nuo kažkada pradėta daryti labai nelaimingas skyrimas. Politinę sritį pradėta skirti nuo visuomeninės, kaip kažką jai esmškai skirtingo. O šias abi sritis skiriama nuo kultūrinės. Kultūrininkas pas mus ne visuomenininkas, o visuomenininkas ne politikas. Politikui ir visuomenininkui mūsų tarpe ne retai yra pūneigiamas kultūrininko vardas. Tokiu būdu ateitininkija yra susikūrusi savo-

tišką trilaukį su neprežiangiomis ribomis ir beviltskai blaškosi, norėdama kaip nors jame ūkininkauti. Iš esmės žiūrėnt, ši situacija reiškia nemažą visuomeninę krizę.

Būtų verta studijų tema patyrinėti, kokių būdu tokiame sąjūdyje, kaip ateitininkai galėjo iš viso atsirasti šitokia padala ir net skilimas. Juk ateitininkai yra integralūs. Ateitininkas turi visą atnaujinti Kristuje. Jo gyvenime neturi likti jokios užburtos srities, į kurią jis galėtų eiti tik kaip nors save iškreipdamas, ar save, kaip ateitininką, paneigdamas ar pažemindamas.

Sustiprinimas visuomeniškumo bruczo ateitininkijoje turėtų būti varomas dviejuose lygmenyse: teoriniame ir praktiniame. Teoriniame — reikia nugaleti visuomenininko ir politiko išstūmimą iš kultūrinės srities. Praktiniame — reikia ateitininkui stiprinti visuomenines dorybes, būtent, artimo meilę ir teisingumą, besireiškiančius visomis moderniškoms visuomeninėms formomis. Betkoks solidarumo trūkumas tam žmogui, kurį mes dabar vadiname kultūrininku, paskui save neša didelį visuomeninių nuostolių.

Baigiant galime prisiminti vieno prasiskindančių šiandieninių Anglijos katalikų filosofų pažiūrą į filosofą ir politiko vaidmenį žmonijos organizavime reikaluose. Tai yra Frederick Copleston, S. J. Jis rašo: "Mano nuomone, filosofai, kurie pakyla tarptautiniuose kongresuose ir kalba taip, lyg kad pasaulis galėtų būti išgelbėtas filosofijos, sudaro komišką vaizdą. Žinoma, filosofija turi gilių ryšių su žmogumi; ir analitika yra linkę to fakto nepastebėti. Tačiau daugumas iš mūsų (t. y. filosofų), turbūt, pritartų jų (realistų) skepticizmui, kurį jie reiškia prieš ministerijų pirmininkų pakeičiamą filosofijos profesorius. Modernieji pozityvistai sveikos

šviesuolis turi daugiau susidomėti tais mokslais, kurie turi reikalo su žmonių santykiais.

Tačiau mes, ateitininkai, turime šiam tikslui dar vieną priemonę, kuri yra būdingai ateitininkiaska. Tai yra ateitininkiaskas integralumas. Ateitininkas turi visą atnaujinti Kristuje. Jo gyvenime neturi likti jokios užburtos srities, į kurią jis galėtų eiti tik kaip nors save iškreipdamas, ar save, kaip ateitininką, paneigdamas ar pažemindamas.

Sustiprinimas visuomeniškumo bruczo ateitininkijoje turėtų būti varomas dviejuose lygmenyse: teoriniame ir praktiniame. Teoriniame — reikia nugaleti visuomenininko ir politiko išstūmimą iš kultūrinės srities. Praktiniame — reikia ateitininkui stiprinti visuomenines dorybes, būtent, artimo meilę ir teisingumą, besireiškiančius visomis moderniškoms visuomeninėms formomis. Betkoks solidarumo trūkumas tam žmogui, kurį mes dabar vadiname kultūrininku, paskui save neša didelį visuomeninių nuostolių.

Baigiant galime prisiminti vieno prasiskindančių šiandieninių Anglijos katalikų filosofų pažiūrą į filosofą ir politiko vaidmenį žmonijos organizavime reikaluose. Tai yra Frederick Copleston, S. J. Jis rašo: "Mano nuomone, filosofai, kurie pakyla tarptautiniuose kongresuose ir kalba taip, lyg kad pasaulis galėtų būti išgelbėtas filosofijos, sudaro komišką vaizdą. Žinoma, filosofija turi gilių ryšių su žmogumi; ir analitika yra linkę to fakto nepastebėti. Tačiau daugumas iš mūsų (t. y. filosofų), turbūt, pritartų jų (realistų) skepticizmui, kurį jie reiškia prieš ministerijų pirmininkų pakeičiamą filosofijos profesorius. Modernieji pozityvistai sveikos

(Nukelta į 6 psl.)

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIU MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victoria 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Rastinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

1909 **1960**

TAUPLYK STIPRIAUSIOJE CHICAGOS TAUPYMO BENDROVEJE

Turtas — \$80,000,000.00
Atsargos Fondas \$7,000,000.00

Justin Mackiewicz, Chairman of the Board
Justin Mackiewicz Jr., President

FREE PARKING

Standard Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
Archer Ave. at Sacramento
PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiad. visai neatidroma.

TAUPLYKIT TEN, KUR MOKAMAS AUKS. DIVIDENDAS

MIDLAND SAVINGS

Ant visų taupymo sąsūtų **4 1/2%** Ant Bonus sąskaitų **5%**

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4036 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILL.
Phone LA 3-4719
Kiekviena sąskaita iki \$10,000 yra apdrausta Federalinės valdžios Draudimo įstaigoje.
AUGUST SALDUKAS, Prezidentas

TV, RADIJAI, STEREOFONINIAI HI-FI, VOKISKI APARATAI TAIŠYMAS IR PARDAVIMAS

FRANK'S TELEVISION AND RADIO, INC.

3240 South Halsted Street Tel. CA 5-7252

PERKRAUSTYMAI - MOVING

Pigu. sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekantį:

MOVING ANTANAS VILIMAS

3415 So. LITUANICA AVENUE
Chicago, Ill. Tel. FRontier 6-1882

TAI YRA FAKTAS NUO 1905 METŲ

Leopilis yra prirašomas kenčiančioms nuo vidurių užkietėjimo. Leopilis sutelkia saugų ir švelnų balngvinią. Leopilis yra grynas daržovių valstas viduriamis, kuris gražina reguliarumą natūraliu būdu. Užsakykite pas savo vaistininką — 50 už \$1.00. Nepriklaite pakaitalu. Pinigų gražinimas garantuotas.

Vestuvių nuotraukos ir gausios rūšies fotografijos mūsų specialybė.

PRECIN PHOTO STUDIO
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 ARCHER AVENUE
Tel. Virginia 7-2461

VALSTYBIŲ SIENOS

Tarp Baltijos ir Juodųjų jūrų

DR. VL. VILIAMAS, Washington, D. C.

Siuo titulu noriu pristatyti inž. V. Zemakio išleista knyga: "SIENŲ KLAUSIMU, srity tarp Baltijos ir Juodųjų jūrų". Tai yra politinių išeičių, gyvenusių 1945-1946 m. UNRROS stovyklose Vokietijoje, diskusijų ir nutarimų, liečiančių vokiečių - lenkų - lietuvių - baltgudžių ir ukrainiečių tarpusavio politines sienas, aprašymas. Tuos svarstymus ir sprendimus yra padarę: inž. Vincas Žemakis, lietuvis vilnietis; Jan Malinski - lenkas, komersantas ir buvęs armijos kariškis; Arkadij Arkadijevič L'ubimec - gudas ortodokso dvasininkas ir inž. Wolodimir Lednicki - Galicijos ukrainietis. Tačiau šios pavardės yra fiktyvės, nes derybininkai buvo susitarę neskelbti tikrųjų pavardžių. Pažymima, kad sutarties dalyviai buvo pasiryžę būti objektyviais, sąžiningais ir vadovautis krikščioniškais principais.

Esminių susitarimų santrauka

1. Politinis credo, duodamas ištisai: "Rusijos (Maskvos) pasaulio komunistiniam imperiaлизmui žlugus, ant jo griuvusių j laisvę, nepriklausomą gyvenimą, išskyla be esamų valstybių - Lenkijos, Lietuvos, Latvijos - ir Ukraina, Baltgudija (jos jau yra UNO nariai), Rusija (Maskovia), Kaukazas su nepriklausoma Gruzija, Azerbeidžanu, Armėnija ir Turkestanu, Mongolija. Suomija su Japonija atgauna savo prarastas, bolševikų užgrobtas žemes; ugro - suomių ir mongolų tautų ir kazokų gyvenamos sritys gauna plačias autonomijas; tuo ar kitu būdu turės būti išspręstas ir Sibiro likimas". Čia galima pridėti, kad derybininkai taip pat šventai tikėjo ir vokiečių imperializmo galutinį sunaikinimą bei Jungtinių Europos Valstybių Federaciją, aktyviai remiamą JAV.

2. Vokietijos - Lenkijos dabartinė politinė siena, žinoma kaip Oderio - Neisės linija, reviduojama ir gerokai nukeliama į rytus. Lenkai atsisako Stettino, pasitenkina tik Kohlbergu ir iš čia per Kreuz ir Międzychod pasiekia Oderį, o toliau eina Nysa (Neisse) upe. Sprendimas negalutinis ir sąlygojamas Silezijos, Dancigo ir buvusių Rytprūsijų palankiu Lenkijai sutvarkymu.

3. Karaliaučius su Samų pusiasaliu ir vietovėmis kaip Krantų, Friedland, Ylva, Heiligenbeil ir kt. sudaro Baltijos (Balticum) valstybę, esančią tiesioginėje Europos Valstybių Federacijos žinioje. Toks sprendimas buvo padarytas lietuvių ir lenkų atstovams nesutarus, kam turi priklausyti Karaliaučius.

4. Lietuvos - Lenkijos siena buvusiuose Rytprūsijuose ties Krimyčiais atsitolina nuo Balticum valstybės sienos, eina Pregliaus upe, palikdama Įsrutį Lenkijai ir toliau Pisos ir Ungurupės upėmis, per Romintos girią, per Zydkiemį pasiekia Vižainį. Lietuvos - Lenkijos siena, vadinamo Suvalkų trikampio zonoje, eidama nuo Vižainio per Rutkus, pasiekia Šešupę, eina per Čipliškę, paliekant ją Lenkijai, ir pietus nuo Punsko ir Lazdijų, paliekant juos Lietuvai, į šiaurę nuo Seinų, paliekant juos Lenkijai. Toji siena, eidama Juodąja Ančia ir Viškaušos upeliu, pasiekia dabartinę Varšuvos - Maskvos sieną ir netoli Kuznicos persōka ant Svisloties upės, maždaug 10 km. atstume, prieš jai įtekant į Nemuną.

5. Lietuvos - Baltgudijos siena gerokai nukeliama į vakarus nuo 1920 m. Lietuvos - Rusijos sutarties sienos, tačiau priskiriama visa eilė sričių, kurios dabar priklauso Baltgudijai. Einant iš šiaurės į pietvakar-

ius Lietuvai priskiriama Vydžiai, Kamojys, Semetava, visas Svierių ežeras, Smurgainys, Bariūnai, Alšionys, Žirmūnai, Užbailai, Astrina, Rycios, Katros ir Nemuno upėmis vėl pasiekiami jau minėta vieta ant Svisloties.

Visos čia suglaustai nusakytos sienos knygoje yra smulkiai aprašytos ir pavaizduotos žemėlapiuose. Taip pat duoti ir Lenkijos - Baltgudijos bei Lenkijos - Ukrainos sienų aprašymai, kurių čia nepateikiame.

Politinių priedaizdų realybė

Bent dabar atrodo, kad vėdomos sienoms nustatyti derybos vyko bendrosios anuometinės politinės situacijos realiai neįjungiant. Tiesa, kad daugelio anuo metu buvo tikima, kad II-sis Pasaulinis karas nukirs galvas rusiškajam ir vokiškajam imperializmui ir laisvę patikrins ne tik ją turėjusiems kraštams, bet ir tiems, kurie laisvės siekė, bet nelaimėjo. Tačiau pasirodė, kad II-sis Pasaulinis karas visai nesukė I-jo Pasaulinio karo pėdomis. Dabar jau yra išryškėję, kad 1945-1946 m., kuriais vyko ir čia aprašomos derybos, buvo sėkmingiausi metai Sovietų Sąjungos nepažabotajam imperializmui. Taip pat dabar yra išryškėję, jog JAV anuo metu neturėjo nei kiek ryškesnių planų, nei reikiamos jėgos, nei pagaliau noro kištis ne tik į Baltijos ir Juodųjų jūrų erdvę, bet ir į kitas Vidurio Europos sritis. Visa tai labai ryškiai atskleidžia E. D. Keresz redaguota knyga: "The Fate of Eastern Europe: hopes and failures of American foreign policy", išleista University of Notre Dame Press, 1956 m. Pagaliau įsidėmėtina V. Zemakio knygoje išryškėjusi ir ta aplinkybė, jog kitiems didiesiems prieš šiu derybų stalo nesimaisant, svarbiausiu ir mažiausia sušnekamu partneriu pasirodė lenkas, kuriam kitų trijų tautų atstovai buvo priversti duoti didžiausias nuolaidas.

6. Lietuvos sienų klausimai, nežiūrint visų šių aplinkybių, yra verti didesnio dėmesio. Tačiau jie turi būti nagrinėjami su dideliu apdirumu ir visokeriopu pasirošimu. Autoriaus knyga yra daugiau istorinis dokumentas, negu projektas ateičiai.

Problemų sprendimas, metodas ir aplinkybės

Kaip visa tai tektų vertinti? Apie tai būtų galima daug ką pasakyti, tačiau čia galima padaryti tik kelias, bendro pobūdžio pastabas,

1. Tai yra paskirų asmenų pionieriškas darbas neįpareigojantis nei vienos tautos, nei tautų kolektyvų organų. Lietuva, kaip matome, gauna žymiai didesnę teritoriją, negu ji turėjo nepriklausomybės laikais. Tačiau ir šios sienos dar išskiria iš Lietuvos valstybės eilę etnografinių plotų, net ir tu, kurie jai buvo pripažinti oficialiomis tarptautinėmis sutartimis. Tai yra kompromisas, kuris mūsų sienų minimalistus gal ir pradžiuogins, bet maksimalistus gerokai apvils.

2. Lietuvos, kaip ir kitų mūsų kaimynų, sienų nustatymas sudaro nepaprastai sudėtingas problemas, kurios vargu kada nors bus teisingai išnarpiotos. Tai yra svarbiausia todėl, kad minimos tautos gyvena tokioje geopolitinėje erdvėje, kur neretai sienų visai nėra, o jų vietoje tęsiasi tai siauresni, tai platesni mišrūs plotai. Tokiose zonosose vienos ar kitos tautos persvara nepaprastai sunku nustatyti, ypač iš anksto ryškiai neapsisprendus, iki kiek galima bristi į praeitį ir kuriuos elementus sienoms nustatyti reikia laikyti pagrindiniais. Svarbu ir metodo klausimas.

Man rašant Berlyno universitete savo disertaciją apie Baltijos valstybių rytines sienas buvo naudotas sintetinis - lyginamasis metodas. Visų pirma buvo bandyta praveisti zonos ar sienos įvairiems fiziografi-

niams elementams, kaip klimatui, upių baseinams, augmenijai, miškų ir balų masyvams. Toliau buvo analizuota antropogeografiniai elementai, kaip įvairios administracinės sienos, sodybų tipai, gyventojų centrai bei jų aglomeracija, pagrindinių kelių (upių, geležinkelių, plentų) tinklas ir gravitacija ir t. t. Visi šie elementai pagaliau buvo generalizuojami ir taip buvo vertinama tos ar kitos sienos dalies natūralumas, tinkamumas. Tai buvo bandymas išeinant iš regioninės geografinės taško.

Panašiai sienas galima nagrinėti etnografiniu ar ekonominiu požiūriu. Pavyzdžiui, galima pririnti, kad vokiečiams sudarant jų tautosakos atlasą (Volkskundeatlas) lietuvių sienų jų vadinamuose Rytprūsijuose gerai išryškėjo, pravedant liniją, kur šiame plote yra gyvas talpų paprotys arba kur žmonių tikima, kad aitvaras nesąs turtus. Lietuvių sieną mišriame lietuvių - gudų plote gerai charakterizavo kaimų ir sodybų tipų skirtingumas, sodybų papuošalai, tvorų tipai ir kt. Keliais atžvilgiais tokias sienas pravedus jos kai kuriuose rajonuose gražiai vieną kitą papildė, kitur, žinoma, nesutampė. Toks sintetinis sienų nagrinėjimas yra pranašesnis, negu iekojimas baltų sienų žaltvoriu ar geležies amžiais arba ginčas, kurios sienos būtų geresnės strateginiu atžvilgiu.

3. Sovietų Sąjungos praveista santvarka šiame regione bus nepaprastai viską sujaukusi. Labai gyva vidinė gyventojų migracija, kolchozų įvedimas ir kitos perturbacijos paliks tokias žymes, kurioms seniau būtų reikėję amžių. Tie visi nauji reiškiniai bus labai reikšmingi ir naujų valstybių sienų nustatymui.

4. Lietuvos sienų klausimai, nežiūrint visų šių aplinkybių, yra verti didesnio dėmesio. Tačiau jie turi būti nagrinėjami su dideliu apdirumu ir visokeriopu pasirošimu. Autoriaus knyga yra daugiau istorinis dokumentas, negu projektas ateičiai.

Inž. V. Zemakis: SIENŲ KLAUSIMU, srity tarp Baltijos ir Juodųjų jūrų. Su 5 žemėlapiams ir santrauka bei paaiškinimais anglų kalba. Chicago, 1960 m., 122 p. Tiražas 350. Kaina, užsakant pas Mr. P. Nor-kaitis: 4218 S. Rockwell Ave., Chicago 32, Ill., 1.50 dol., kitur 2 dol. Leidinys yra skirtas Žalgirio mūšio 550 m. sukakčiai paminėti ir dedikuotas būsimai Laisvų Europos Valstybių Federacijai.

Angalų sėklos

Mažiausia sėkla yra orchidėjos - ji susideda tik iš kelių atomų ir lengvai gali būti vėjo nešama. Didžiausia sėkla yra augalo, vadinamo coco-de-mer (Lodoicea seychellarum) - ji sveria keletą svarų.

"Sniegzmogio" skelvas, kurį laiko Chicago Lincoln Parko zoologijos sodo direktorius Marlin Perkins (kairėje). Everesto nugaitojas Sir Edmund Hillary ir Khumjō Chumjō - vadovas iš Nepalio. Skelvas tiriamas, bet manoma, kad jis yra Himalajų lokio, nors vietiniai jį laiko "sniegzmogio".

Apie muziką

Muzikos istorija sako, būk Kinijoje buvusi įsteigta konservatorija jau apie XV šm. pr. Kr. Tikrieji gi įrodymai apie Kinijos kultūrą siekia 2357 m. pr. Kr. Kinai buvo ir moksle pažangūs. Jau 121 m. po Kr. jiems buvo žinoma magnetinė adatėlė, kad nustatyti šiaurės polių. Popierių ir paraką jie turėjo irgi daug anksčiau negu Europa. Imperatorius Fusi (2850 m. pr. Kr.) buvo sustatęs pirmuosius harmonijos pradus.

Kinijoje gimusi pentatonika (Toje tonacijoje yra surkuta lietuvių dainelė: "Gieda gaideliai anksti rytelį") persidavė į pietus (Burma). Indijoje susigrupavo į atitinkamas tonacijas. Tonas buvo padalintas į pustonus, trečiadalius ir ketvirtadalius tono. Graikijoje muziką pasiėmė globoti ne vien dvasiškai bet taipgi ir filosofai: Plato, Pitagoras, Aristoksenas, Epikuras ir kt. Net gi ir tuo metu, kai III šm. pr. Kr. Olimpo žaidimuose buvo raminami, taigi tobulėjo ir muzika, to kaimo papėdėje gatvės valkatos, jūrininkai, naktiniai restoranai traukė savo skonio vulgarines dainas (Spiro). Jau anuo metu muzika buvo rišama su praktiniu gyvenimu: Pitagoras - su astronomija, Plato, Konfucijus - su etika, estetiką. Šiandieną gi muzikos įvairaus bangavimo garsus įtraukė į moderninį gyvenimą, prie fizinio darbo, pvz.: technikoje, chemijoje, net medicinoje. (J. Brt.)

Carducci šamojis

Žymus italų poetas Giosue Carducci (miręs 1904) profesoriavo Bolonijos universitete. Kartą kažkuris ju studentų lentoje parašė: "Giosue Carducci - asilas". Visi pradėjo juoktis. Tą akimirka jėjo profesorius. Ką sėjė - mirtina tyla. Profesorius, pažiūrėjęs į lentą ir į savo studentus, ramiai paklausė: "Kuris jūsų savo pavarde parašė greta manosios," ir kaip niekur nieko pradėjo skaityti pasikaitą.

Dabarties poetai

Dabarties pirmaujančių JAV poetų kūrinių rinkinį išspausdino Oxford University Press. Pavadinatas: "The Modern Poets". Kritišką įvadą parašė M. L. Rosenthal. Knygoje užtikinama kūrinius šių poetų: Yeats, Pound, Eliot, Robinson, Frost, Williams, Stevens, Cummings, Sandburg, Dylan Thomas, Allen Ginsberg ir kt.

Vartai iš 1800 prieš Kristų

Jordano archeologas dr. Aw-ni Dajani atrado vartus, kurie yra iš 1800 metų prieš Kristų. Tie vartai rasti prie Jordano upės, į šiaurės rytus nuo Nabliaus.

JŪS GALITE PASITIKETI DAKTARO PARASYTO RECEPTO TIKSLIU ISPILDYMU, KAI KREPIATES Į MŪSŲ VAISTINĘ.

Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie sėkmingai veikia. Turime vaistų didelį pasirinkimą ir pačių naujausių, vėliausiai išrastų.

Kviečiame ir Jus duoti mums išpildyti Jums daktaro pirašytą receptą ir įsitikinsite, kad mūsų vaistai švieži ir kainos labai priekiamos.

DARGIS VAISTINĖ

CHARLES DARGIS, Reg. Pharmacistas, 2425 W. Marquette Road, Chicago 29, Ill. Tel. HEmlack 4-6050

Visuomeniškumas

(Atkelta iš 5 psl.)

nuovokos turi gerokai daugiau, negu jos turėjo Auguste Comte. Nors marksistai ir kalba apie filosofijos galybę, tačiau yra aišku, kad marksizmo standrumas yra kilęs iš to, jog jis buvo panaudotas kaip priemonė ne filosofinių veikėjų. ("Contemporary Philosophy" 1956 m., 23 pusl.)

Apie Copleston sakoma, kad jis savo filosofavime yra gerame kontakte su Anglijos nuotais. Tačiau, jeigu jau Anglijai nebūtų sveika ministerius pirmininkus iškeisti į filosofus, tai juo labiau tai nėra sveika lietuviškai visuomenė. Juk lietuvių tauta per paskutinį 4 šimtmečius (iki 20 šimt. nepriklausomybės pradžios) niekada neturėjo švietusomenės. Jokiam sename Lietuvos dvare neturėjo domėjimosi literatūra, menu ir muzika. Tačiau nuo di-

džiųjų kunigaikščių laikų lietuvių tautai trūko organiško visuomeninio vadovavimo. Švietusomenė, pasilikusi be visuomeniškumo yra lengvai išstatyta pavojui nueiti tuo keliu, kurio nuėjo senoji D. L. K. švietusomenė. Jai kaip tik pritrūko tiesioginiai ir principiškai pagrįsti priėjimo prie savos aplinkos visuomeninių klausimų. Ateitinukija, principiškai eliminuodama iš kultūros visuomeninį momentą, prasilenktų su vienu iš gyvybingiausių savo uždavinių.

BENDRAS APDRAUDIMAS. Automobilių, liginėje buvimo, gaisro, gyvybės, bendras atsakomybės (Liability) ir kt. E. A. KLINE, 175 West Jackson Blvd., CHICAGO 4, ILL. WEBster 9-4380. Namų tel. Linden 4-6104

PASIRUOŠKITE ŽIEMAI. Leiskite mums patikrinti Jūsų centrinį apšildymą. Pakeičiame ir GAZO-ALYVOS apšildymą. Mes įrengiame - Mes aptarnaujame. Stokerius - Boilerius. Anglines krosnis - Alyvos degintuvus. Karšto vandens šildytuvus. Pardavėjas: Vincas Džoba. GAPS ALYVA ANGLYS. Kreipkitės į mus visais apšildymo ir air-conditioning reikalais. 2735 W. 63rd St. Dieną ar naktį PRos. 6-6677

California Beauty Salon. 2751 W. 71st St. Tel. Hemlock 4-0271. SPECIALIAI. Kerpami natūraliai garbanuoti plaukai. Individualiai pritaikomas plaukų sušukavimas, Silver blanding, švelnūs, natūraliai atrodantys pusmetiniai. Antradienį, trečiadienį ir šeštadienį iki 5 val. vakaro. Ketvirtadienį ir penktadienį iki 9 val. vakaro. Pirmadieniais uždaryta. BARBARA ROGO, Savin.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu. Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonių. GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų: AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY, AMERICAN BONDING COMPANY, AMERICAN INDEMNITY COMPANY, DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY, FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY, FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY, INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY, MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO., PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY, PEARL ASSURANCE COMPANY, RELIANCE INSURANCE COMPANY, UNIVERSAL INSURANCE COMPANY, WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY, WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY. Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters. O'MALLEY and McKAY, Inc. 222 W. Adams St. Room 800. Telefonas CEntral 6-5206

VOSYLIUS FOOD MART. 2433 West 69th St. Telef. PRespect 6 2113. PARDUODA SAVO GAMYBOS SKILANDZIUS DESRAS - ARBATINES, KROKAVINES, KUMPINES, CIBULINES, CESNAKINES, ZEMAITISKAS, MEDŽIOKLINES BEI ŽALIAS dešras virimui. Čia rasite didelį pasirinkimą šviežios mėšos: JAUTENOS, VERŠIENOS, AVIENOS, šviežia ir rūkyta PARŠIENA IR PAUKŠTENA. Taip pat parduodame: lietuviškus sūrius, sviestą, saldintus ir viskus delikatesus. Atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 9 val. vak. Šventadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.

SIŪSKITE DOVANŲ PAKETUS GIMINĖMS KALEDŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA! JEIGU NORITE, KAD JŪSŲ PAKETAS BŪTŲ PRISTATOMAS ŠVENTĖMS, SIŪSKITE ŠIANDIEN, NEVĒLUOKITE! Pasinaudokite mūsų firmos patikimiausiu, atsargiausiu ir tinkamiausiu patarnavimu. GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC. (Laisniuota per Intourist) SIŪSKITE SAVO GIMINĖMS PAKETUS Į LIETUVĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS SIŪSKITE PAKETUS DABAR. 135 W. 14th St., New York 11, N. Y., Telephone CHelsea 3-2583. Atidara kasdien nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 9 iki 4 val. dieną. 141 Second Ave., New York City. Tel. GRamercy 5-7430. Artū subway - Tarp 6th ir 7th Aves. Atidara kasdien 9-6; sekmdieniais 9-4. 1855 West 4th Street Chicago 9, Illinois. Tel. FRondler 6-6755. 359 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. ANdrew 8-5040. 132 Franklin Avenue Hartford, Conn. CHapel 6-4724. 39 Raymond Plaza W. Newark, N. J. Tel. Market 2-2877. 900 Literary Road, Cleveland 13, Ohio. Tel. TOWER 1-1461. 11339 Jos. Campau Detroit 12, Michigan. Tel. TOWNsend 9-3980. 3216 Sunset Boulevard, LA S ANGELES 26, Calif. NORmandy 5-9887. 217 E. Hennepin Ave., MINNEAPOLIS 14, MINNESOTA. Tel. FEderal 2-4908. Mūsų didelė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams pasitenkinusių klientų. 100% garantija, kad kiekvienas paketas bus pristatytas. Išsiunčiame j 48 valandas. Adresatą pasiekia j 6-7 savaites oro paštu j 7-12 dienu. Mūsų raštinėse randasi pilniausias pasirinkimas pirmos klasės medžiagų. Klausite pilno katalogo, rodančio kainas dėl mūito ir patarnavimo. Katalogas veltini.

Modernusis menas ir muzika

JUOZAS BERTULIS, Chicago, Ill.

Menas yra žmogaus sielos refleksija (bet kartais net motina). Įspūdiu rafinuotumas yra žmogaus paruoštos sielos išdava. Bendrumas aplinkybės skverbiasi į gyvenimui pasiruogaus paruošimu kultūrinę plotmą, i — meną. Ryšium su žmogaus paruošimu kultūrinėje plotmėje, su jo intelektu, su jo pergyvenimais per kontaktą su gamta, sąlytyje su aplinka, su žmogaus pavasarinio stovio (meilė) pergyvenimu, esant įtakoje katastrofinės veiklos, žmogus nejučiomis savo džiaugmus ir skundus perduoda — menui. Mene taipgi pasireiškia veikalo kūrėjo kultūringumas, asmenybė ir t. p. "Padainuok man dainelę, aš pasakysiu, kas tu esi", sako mūs patarlė. "Jei nori sužinoti, kaip šis kraštas tvarkomas ir ko' a jo kultūra, įsiklausyk į jų muziką" (Konfucijus). Mene taipgi atsispindi ir filosofija, ir matematinė logika, ir visoks progresas.

Tą visą suglaudus mes ir gauname svarbiausią priežastį, kodėl šiandien turime šias svarbiausias kryptis: realistinę, romantinę, klasikinę, psichologinę, romantinis realizmas, psichologinis realizmas, fantastinis realizmas (siurrealizmas), filosofinis realizmas, neoklasicizmas, neoromantizmas, impresionizmas, sintezizmas, vaikiška kūryba, nabizmas, collage, fovizmas, kubizmas (analitinis ir sintetinis), neoplasticizmas, pointelizmas, ekspresionizmas, abstraktusis ekspresionizmas, futurizmas ir, be to, dar kiekvienas kūrėjas turi savo individualinį stilių.

Iš to viso gaunasi vaizdas, kad, jei nori gyventi, nevalia žaisti, sustingti, nes nauja banga bematant tave nubloks, suglamžys (nebent būsi pasistatęs ypatingai tvirtus pamatus).

Muzikos sugretinimas su kitomis dailiojo meno šakomis

Muzika su kitomis meno šakomis (ypatingai su tapyba) turi daug neatjungiamų, kamieninių bendrumų. Bet, taipgi turi daug skirtumų, daug ko savarankiška, nes muzika (ir choreografinis menas) nesustingsta. Sekant žmogaus tobulumo progresui, muzika taipgi turi įvairias kryptis.

Matematikoje, sprendžiant uždavinį su daugeliu nežinomųjų, turėjome panaudoti vieną žinomąjį. Analoginiai teks panaudoti tuos pačius principus ir muzikoje. Kad gautume aiškesnį vaizdą apie judamąjį meną, tenka truputį paliesti sustingusį meną, tapybą, nes juomi galima grožėtis, žiūrėti, visapusiškai analizuoti net kelioika kartų, vaizdai nesikeičiant. Muzikos gis garsų (ir choreografinėje) ūmus blykstelėjimas (tarsi žaibas) mummyse sužadina sekundinį efektą ir tuojau dingsta.

Š. m. spalio 15 d. "Draugo" priede to paties autoriaus straipsnyje minėta, jog pažangesnei muzikai pirmąjį terminą "impresionizmas" davė tapyba (nuo Moneto paveikslu, kuriam buvo duotas užvardinimas "Impresionizmas").

Naujosios muzikos charakteringas bruožas — tamsios, ryškios spalvos. Muzikoje tamsios spalvos atitinka žemiškesni garsai. Pavyzdžiui galima imti Loring Nichols (amerikiečio) kūrinį: Iš lietuvių — Jer. Kačinskio kai kurie veikalai.

Pereitame straipsnyje taipgi buvo išvardyti muzikos pirmieji novatoriai. Į šią kryptį vieni įžengė prigimties instinkto vėdinį (iš lietuvių: J. Gruodis, K. V. Banaitis, Vl. Jakubėnas, Jer. Kačinskis, J. Strolia, tėv. Markaitis, Gaidelis ir kt.), kiti prie toėjo palaipsniui (pvz. tapyboje — Ad. Varnas pradžioje buvo natūralistų, vėliau perėjo į neopresionizmą). Muzikoje —

St. Šimkus, J. Zilevičius, J. Karavičius, Br. Budriūnas ir daug kitų. Iš karto buvo klasikais, vėliau perėjo į neoklasikus.

Peržiūrėjus novatorių kūrinių progresiją, metasi akysna, kad retas iš jų palypėjęs ant pirmos pakopos sustoja. Dauguma iš jų tarsi tankiai atsargiais žingsniais nuolat veržiasi į nežinomybės paslaptis. Iš pirmųjų tame parodė pavyzdį dail. Ree van Dongen, iš impresionizmo persimetęs į fovizmą (ne į "favitutis", pereitame n-ryje įterpė korektūros klaidą). Aname straipsnyje taipgi paminėtos kryptys: bitonalinė muzika, ekspresionizmas, neokspresionizmas, futurizmas ir džiazo muzika. Bet tai dar ne viskas. Yra dar ir daugiau žinomų meno kryptių, kuriose muzika taipgi reiškiasi, pvz:

Pointelizmas. Pavadinimas paėmė iš žodžio "Point" (taškas). Charakteringiausias to stiliaus bruožas yra — ryškios spalvos, krautus viena šalia kitos, be pereinamųjų tonų, šešėlių (vitražiniai). Žiūrovas, stebėdamas tų varšų klostymus, optiškai turi patsai vaizduoti jų perėjimus, šešėlius ir kt. Pointelizmo skelbėjai yra: Georges Seurat, Vincent van Gogh ir kt. Iš lietuvių — Juozas Bagdonas ir kt.

Muzikoje pointelizmas pasireiškia sausais garsais melodijoje. Pavyzdžiui gali būti J. Gruodžio "Burtai". Bažnytiniam giedojime — senasis chorale (ypač tas pasireiškia Šiaur. Vokietijoje).

Sintezizmas. Į sintezizmą įvedė Paul Gauguin (1848—1903), būdamas Anglijoje. Nepasitenkinęs efektu impresionizmo, jis nuolat ieškojo ko naujo. Gilinosi į Asirų, Egipto, Japonų ir kitų rytiečių meną. Jo paveikluose matai tą formą, kurią matytume gamtoje, žiūrėdamas viena akimi primerkus. Tikta, be abejo, jis vaizdavo impresionistiniame stiliuje. Čia daugiausiai reiškiasi sugestija, o ne pareiškimais idėjos.

Muzikoje sintezizmas irgi turi įtakos. Vienok daryti preciziško skirtumo, (tarp impresionizmo ir sintezizmo) nepilnai galima. Muzikos sintezizmui pavyzdžiui gali būti K. M. Čiurlio. Bet gi ir čia, tikta gerai įsigilinus tegalima girdėti jo kūriniuose ir autoriaus sugestiją, ir idėjos pareiškimą.

Šiaip muzikoje užkimsės viena ausį, girdėsi muzikos pokštumą (jeigu taip galima išsireikšti).

Nabizmas. (1891—1897). Šį terminą ("pranašavimas") davė Gauguino pasekėjai: Bonnard, Vuillard, Roussel, Vallotton ir Dennis. Jie į paletę vėl įvedė juodą varšą, ką impresionistai buvo išmetę. Iš tos grupės — originaliausias bene bus Bonnard. Jis piešė lyg audinio spalvomis ir būdu. Jis operavo disonansais, kurių spalvos suvestos į uokeratyvinę harmoniją. Daug japoniškos įtakos.

Muzikoje nabizmas irgi turi įtakos, bet tik iš dalies. "Juo-

doji spalva" muzikoje būtų minoras, mažoji tercija (taipgi ir žemišji garsai). Impresionistai iš savo harmonijos jos nebuvo visai pašalinę. Jie tikta apėina arba neryškiai iškelia. Todėl šioje formoje nabizmas muzikos kaip ir nepalietė. Užtat turi įtakos žemųjų garsų ir japonų — kinų muzikos.

Collage (apie 1914 m.). Collage stilius yra šaka mozainio stiliaus. Gali būti, kad išsivystė iš kubizmo, arba pointelizmo. Pierre Matisse sudėliojo supiaustytus įvairių spalvų popierius (Papiers Colles). Gavosi idėja naujai kryptiai. Rusijoje toji kryptis turėjo nemažos įtakos. (Apie tai 1914 m. pasakodavo iš Rusijos universitetų parvykę mūsų studentai atostogų).

Vakarų Europoje Juan Gris irgi dėdavo laikraščio gabalą (kaipo laikraščio idėją), prie jo prisėgdavo medžio dalelę, pripildydavo truputį smėlio, kad duotų miško vaizdą. Braque ir Picasso savo tapyboje irgi naudodavo panašias idėjas. Bet tai buvo grynai tapyboje. Dekoracijose collagistai nepiešdavo peizažų, nei pastatų, nei medžių. Prie plikų dekoratyvinių užuolaidų prikabindavę užrašus: "Miškas", "Upė", "Nami", "Medis", "Tvoras" ir t. p. Žiūrovas (pagal savo intelektą) į tai žiūrėdamas turi susidaryti atitinkamą vaizdą.

Užbaigos žodis

Spaudoje ir susirinkimuose dažnai girdime: "Duokit daugiau paskaitų, kad suprastume naująjį meną". Tais tad sumetimais čia ir buvo patiektas žiūrovis žinių apie muzikos meno kryptis, sugretinus su atitinkama tapybos šaka.

Menas mėgsta būti linksniuojamas visų lūpų. Visuomenė gi labai dažnai savo burną užkem-

Atomis užtaisalas, kurį laiko Mae Turner; ji sudarė General Electric bendrovė Cincinnati, O. Sveria 13 svartų, naudojamas atominiame reaktoriuje, skirtame varyti sprausminį lėktuvą. Jo jėga prilygsta tūkstantams galionų sprausminio kuro. Jau dabar žemėje sėkmingai išbandomi atominiai lėktuvų motorai.

kį ypatingą garsų formą triukšme, arba nieko negalvodamas kuria ir stebi, kas išeis. Tema paaiškės kūrinių užbaigus.

Apie kitas meno sroves muzikoje kol kas tarti negalima, nes sunku nustatyti charakteringesnius skirtumus.

TELEVIZIJAS

Sąžiningai ir nebrangiai taisyti už patarnaviną vietą \$3.00, už dirbtuvės darbą — \$10.00 ir dalys Pigtos paveikslinės lampos

J. MIGLINAS
2540 W. 69th St. II a. PR 6-1063

MOVING

A. BENULIS atlieka įvairius perkrautumus bei pervedimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. RE 7-7083

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SO. DAMEN AVE ALL PHONES WA 5-8202
DECEMBER — GRUODIS 29, 30, 31 D. D.

ROPHI THREE STAR COGNAC	Fifth	\$4.98
POPULAR BRAND of 8 Yr. Old GERMAN BRANDY	Fifth	\$4.98
NAPOLEON BRAND FRENCH BRANDY	Fifth	\$3.39
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U. S. P.	Fifth	\$4.89
KLAFA WINE	Fifth	\$1.79
ASSORTED GERMAN WINES	Fifth	\$1.39
CLOSE OUT ON IMPORTED FRENCH CHAMPAGNE & SPARKLING BURGUNDY	Fifth	\$2.59
CORDIAL MEDOC 88 PROOF	Fifth	\$5.98
ESCORIAL GRUN 112 PROOF Imported from Germany	Fifth	\$5.98
WURZBURGER IMPORTED GERMAN BEER Case of 24—12 oz. Bottles	Case	\$7.50

EDVARDAS SAUNORIS — GELININKAS

Paruošia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilimėms. Parūpina gėles ne tik laidotuviams, bet ir gėles sodinti ir puošti kapus Jūsų artimųjų.

3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

Didžiausia ir moderniausia paminklų dirbtuvė Chicagoje

Pirkite tiesiog iš gamintojo ir sutaupysite!

John Savickas Monuments
11849 So. Kedzie Chicago 43, Ill.

Jūsų pasirinkimui didžiausias rinkinys gatavų pavyzdžių.

Dėl susitarimo (appointment) galite pašaukti kiekvieną laiką.
Telefonai: RE 8-3632 arba BE 3-4718
Atidara kasdien ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 5 v. vak.

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — Cedarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

Laidotuvių Direktoriai

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAISOMAS VISTA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

J. F. EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWNhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Ambalansų patarnavimas diena ir naktį

Mes turime koplyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir tuojau patarnausime.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGO LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
718 WEST 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. Commodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

STEPONAS G. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME
1424 S. 50th AVE. OLYmpic 2-5245 ir TOWNhall 3-9687

Donald Petkus Anthony Petkus

A. Petkus & Sunus

NAUJA KOPLYČIA

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street (Maplewood gatvės kampas)

GROvehill 6-2345 TOWNhall 3-2108

Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karštą ir pašildomą mėsą gražiom koplyčiom, yra nuo \$375.00: \$430.00: \$395.00: \$650.00: \$695.00: \$750.00: \$875.00: \$895.00: \$945.00: \$975.00: \$990.00 ir daugiau.

Turime pilną pasirinkimą karštų čia pat koplyčioje.

GRAZIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS

Masinos pastatyti aikštė.

Lietuviams telkiam šios rūšies patarnavimus 30 metų.

Skaitvkite ir platinkite dienraštį "Draugą" Perskaite dien. "Draugą", duokite jį kitiems

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr. S. ALIUNAS

LAIMĖS LINKĖJIMAI

Kas gi būtų iš tų visų švenčių ir Naujų Metų, jeigu žmogus negalėtų savo artimui laimės palinkėti. O tų linkėjimų visokių galima išrasti, jeigu kam Naujų Metų proga besveikinant visą eilę pažįstamų pri-trūksta. Kadangi linkėjimai vistic neišsipildo, tai juos galima sakyti ir tokius, kurie nesiderina su tavo paties norais. Jeigu sutinki savo šeimos daktarą, gali jam linkėti, kad gerai sektųsi praktika ir kad ligonių netrūktų, nors svis, tikriausia, tau linkėdamas sveikatos nieko prieš, jei pats ir dar kokia šimtinė kitų jam vizitėlių su čianduliu ar kosuliu padarytu, arba kokį apendicitą pošventine proga išpauti atnešų. Ir jam koks centelis, ir tau bereikalingo ga-balo nebėra.

Arba va, jeigu susitinki kai-myną laidotuvių direktorių, lin-kėk jam, kad naujais metais maždaug po trejetą atvyktų pas jį balzamuotis, juk žmogui rei-kia laimės linkėti. O, žinoma, jis stebi tave ir galvoja, kad jam visai vistiek, kas praedamas pro jo koplyčią sekantių metų balansą sustiprins ir laiminges-nį šioj žemėj padarys.

Jeigu sutinki kokį saliuono sa-vininką, drožk jam Naujų Metų proga, kad žmonės visai patvir-ko ir nebergia, kaip seniau, bet reikia tikėtis, kad Naujų Metų linkėjimai išsipildys ir žmonės

nekenktų, linkėk abstrakčiais sakiniiais. Pavyzdžiui, gali lin-kėti ir taip: "Dieve duok tau stiprybės visuose minėjimuose ilgas prakalbas be pykčio iš-klausyti, beigi tikėti, kad tai bus užskaityta į nuopelnus". Tam, pas kurį aukotojai lanko-si, gali palinkėti naujų linksmų, bet ai palinkėti naujų linksmų, gali jam linkėti, kad gerai sektųsi praktika ir kad ligonių netrūktų, nors svis, tikriausia, tau linkėdamas sveikatos nieko prieš, jei pats ir dar kokia šimtinė kitų jam vizitėlių su čianduliu ar kosuliu padarytu, arba kokį apendicitą pošventine proga išpauti atnešų. Ir jam koks centelis, ir tau bereikalingo ga-balo nebėra.

Tegu groja pasitupkė sausi! Tegu šaltis gnybt nosį bandys! Tegu šala ir kojos, ir ausys! Tik tegu neatšala širdis!

B. Pavabalys

negeria, palinkėk, kad naujais metais pabandytų ir tuo patir-tį praturtintų.

Dirbančiam linkėk, kad jo bo-sas dažnai sirgtų ir tuo leng-viau būtų dirbti, o bosuojančiam linkėk, kad sektųsi darbininkus spausti ir karjeros laiptais aukščiau kopti. Namų pardavė-ji linkėk, kad jis namus ku-braungiau parduotų, o ieškančiam pirkti linkėk, kad jis par-davėją apmamtų ir pigiai nu-pirktų. Tam, kuris aukoja, lin-kėk, kad šiais metais ubagu, ieškančių pinigų, jis mažiau su-tiktų ir prieš juos laikytųsi kaip kunigaikštis Margeris, o tiem, kurie renka, linkėk, jog jiems taip viskas gerai sektųsi, kad aukotojas nuo tavo gražbyl-tes ir prašymų temokėtų tik pi-nigais atsiperkti. Tiems, kurie įsivėlė į Amerikos prezidento rinkimų akciją, linkėk, kad Amerikoje pasikeistų įstatymas ir prezidentą rinkytų kasmet, ta-da tie nabagėliai veikėjai ne-

pasitaisys ir pradės vėl stipriau alų bei ką kitą vartoti.

Žinoma, tai vis reliatyvūs lin-kėjimai, nes pvz. tu nenori, kad kas iš tavo šeimos daktarą, graborių ar karčiamą lankytu, bet gali pasitaikyti ir dar dides-nių nemalonių, taip sakant sveikatos ir laimės linkint. Pa-vyzdžiui, belinkėdamas uošvei, kad ji dar šimtelį metų pragy-ventu, gali jos žento baisyti rūs-tybę užsitraukti, arba belinkė-damas draugo žmonai dar gra-žsnei būti, gali užpykdyti vyr-ą, kuris dėlto, kad žmona gra-ži, turi ne tik indus, bet ir jos kojines plauti, o sunknelių taip pat toji gražioji vis daugiau reikalauja negu nelabai graži. Jeigu tu vyrui linki sėkmės tar-nyboje, gali žmona pradėti gal-voti, kad tai reiškia, jog visos bendradarbs jos vyrą turi pra-dėti garbinti, o jei linki dukrai pasisekimo meilėje, gali užsitraukti rūstybę nuo mamos, nes jos šiais laikais visada pasiren-gsios konkurenciją su dukrom išlaikyti.

S. A.

DEAN RUSK PAKELTAS I DEKANUS

"Naujienos" gruodžio 14 d. rašo: "Stevenson pareiškė, kad esąs labai patenkintas dekanu Rusk paskyrimu valstybės sek-retorium". Gaila, kad "Naujie-nos" neparasė, kokio fakulteto dekanas yra Dean Rusk.

— Svarbiausia boksininkui turėti gerą, nejautrų "puodą" — galvą, kuri galėtų priimti daug smūgių.

A. Tamulynas

Pavyzdingo narsumo vadas Jonis Aluona

Gruodžio 7 d. "Naujienose" nr. 288 K. P. Deveikis iš Cicero rašo: "K šimkus, Lietuvos Ka-reivių Draugystės prezidentas, turėjo nelaimę — darbe susi-žeidė ranką. Turi nemažai skausmo, bet draugystei dėl to nuostolio nebus. Anot jo paties, viena ranka tai tik niekis. Ma-žai turime tokių drąsuolių. Lai-kykis, pone prezidente!"

Apie vandenį ir patalus

Prozoje
"Uršulė nusivėle kojines ir įbrido į vandenį. Šaltas vanduo skaudžiai sugnybo jos kojas, bet ji brido giliau... Patvoriu ji grįžo į klėtį... Išsprudusi į klė-tį, Uršulė užstūmė duris, greitai nusirengė ir palindo po pa-talais. Ji visa susirietė, kaip ka-tė prie šiltų pelenų, bet jai vis-tiek buvo šalta ir po tokiomis sunkiais patalais".

Ramonas, Miglotas rytas, 95—96 psl.

Poezijoje

Palik mane, o vasara, prie šio kranto. Įbrisiu į šaltą ir gilų vandenį, Pasinersiu po sunkiu patalu Savęs ieškoti. Bogutaitė "Veidrodis jūros dugne".

LABAI PRITARIA

Lietuviškosios gimnazijos rei-kaļu LB Chicagos apygardos vald. šviet. reik. ved. J. Ignato-vius susirinkime painformavo: "Galima susidaryti išpūdį, kad tėvai tokios gimnazijos stei-gimui pritarit. Buvo tik vienas priešingas atsakymas iš gautų 200 atsakymų. Išsiuntinėta buvo Kadangi 180 paklaustųjų tyli — reiškia, jie sutinka.

Dėmesio dailininkams

"Naujienos" gruodžio 14 d. laidoje rašo: "Planai meno kū-niams buvo paruošti grandioziš-ki, bet geniališkiausioji planuo-toja buvo Zuzana Juškevičienė. Jai teko ir perspektyvą turėti galvoje ir spalvų antspalvius suderinti, proporcijas nustatyti ir distancijas tiksliai išmatuoti. Vargu, ar garsiausias akademi-jos diplomą turis menininkas būtų galėjęs meno atžvilgiu ge-riau parodą išplanuoti. Ir svar-biausia, jai nereikėjo nei 700, nei 500, net nei 200 šimtų do-lerių už planus mokėti".

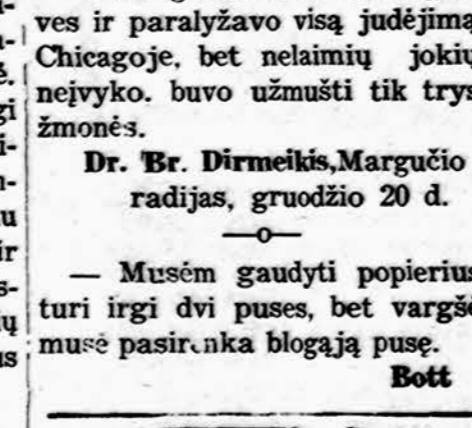
Dr. Br. Dirmelkis, Margučio radijas, gruodžio 20 d.

— Musėm gaudyti popierius turi irgi dvi puses, bet vargšė musė pasiranka blogąją pusę.

Bott

DEDE SAMAS IR ŠIAIS METAIS KRAPŠTYS GALVĄ

Dėdė Samas ir šiais metais krapštyt galvą, o mokesčių mokėtojas kiscens, nes rankelių, norinčių dolerėlio, trūkumas neplanatomas.

Bott

NAUJŲ METŲ TEISYBĖS

Kažkas kažkam šiandien pasakė, (Ar daug Tamošių patikės?) Kad lietuvaitė melsvaakė Už kitataučio netekės.

Būk, Altas tuoj iš savo lobijų Atrinks kultūrai šimtines. Rengėjai parodoj tarp drobių Išdėstys vyžas liepines.

Esq, Bendruomenės vežimą Į turų partijos naudos, O Bimbos protan sugrįžimą „Vilnis“ ir „Laisvė“ apraudos.

Tuojuo iš Balfo tuščio maišo Pabirs sviestuoti pažadai. Garsų kovūnų (tų kur pašio) Atsips vilyčios ir kardai.

Girdėt, Talka į Vilko kiemą Su ketvirtoku įvažiuos. Ir Fronto vyrai šaltą žiemą Į pulką grįš — nesiožiuos.

Grabstys šimet tautiečiai knygą, Sklaidys ne dolerius — lapus. Paleckis Vilniuj lauks su spyga Koegzistentų iš šiapus.

Užmirš partijas ir sroves Dėl idealo to paties, Pasiraitydami rankoves, Visi kirs ruskini iš peties.

Būk, kilis ryžtu šarvuotas Vytis Ir ims dainuot — nebekariavus. Tada Jūratė ir Kastytis Į sceną užtvankas nugriavus.

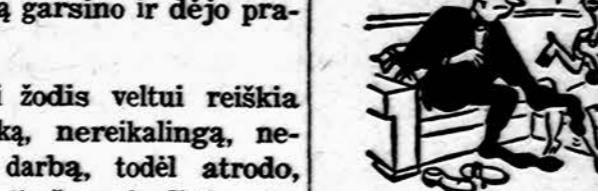
SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

— Nepasisekęs reikalas. Apie dleriaus šventės metu įvykusį lietuvių pasirodymą Chicagoje "Naujienos" rašo: "Veltui šo-ko Bruno šoto vadovaujami šo-kėjai, veltui grojo K. Kirvaitys ir daugelis vadovaujami kanklininkai, veltui Jasaitis tvarkė visą Tau-ty šventės lietuvių programą, veltui dvi ištisas dienas dirbo H. Dilienė, veltui — po gerą pusdienį dirbo čia išvardintos ir daugelis neišvardintų mote-rų, veltui po miestą įvairiais reikalais važinėjo K. Čepukas, vežiodamas daiktus ir žmones; veltui parodą šventės metu pri-žiūrėjo skautės, veltui laikra-čiai parodą garsino ir dėjo pra-nešimus".

Kadangi žodis veltui reiškia beprasmišką, nereikalingą, ne-naudingą darbą, todėl atrodo, kad veltui tie žmonės dirbo, nes jų darbas buvo neprasmingas.

— Edv. š. "Naujienų" gruodžio 12 d. rašo apie žymius žmones gyvenančius Cicero, 48

Už kelių namų toje gatvėje gyvena ir buvęs Vilko pirminin-kas bei žemės reformos įvykdy-tojas, tačiau jis nepaminėtas, nes, matyt, nėra toks garsus, kaip anų eilučių autorius (Edv. 3.), gyvenąs šalia Babrausko.

Aš žinau, brangusis, kad tos dovanotos švenčių proga kojinės yra perdidelės, bet visvien turi pa-sakyti, kaip tau jos patinka.

Gydosi nuo žaidimų

Anglijos prof. John Cohen skelbia, kad keikiantis galima išvengti skrandyje žaidimų. Spyglių nuomone, nereikia pykti, kai Chruščėvas plūstasi, jis matyt skrandžio žaidzas gy-do.

Badaujantis žmogus Amerikoj

"Vienybės" 48 nr. Vytautas Aimara keliaudamas "Su žibu-riu vidudienį" skundžiasi, kad jis ponij apvalgytas ir alkanas: "Pirmieji daliniai sudaryti iš ponių. Ir tos, kurių bandė skai-tyti Proustą ir todėl kas ant-ras žodis naudoja "subtiliai", ir tos, kurios dar nepamiršo, kaip ravimi daržai — smogia visu savo evorui į masinančius val-gius, o vargšams vyrams telie-ka manevruoti tarp masyvių šlaunų, alkūnių ar kitokių im-pozantiškų dalykų, idant kaip nors pralįsti nesugniuždytam prieš kokio užsilikusio karnelio".

Vargšas Aimara, matyt jam neuztenka kas, savaitę "Vieny-bėj" maišomo Meškausko vine-greto.

— Jūs daug sutaupytumėte laiko išvengdami nereikalingų pasikalbėjimų, jeigu atmintu-mėte, kad žmonės nenori kla-syti tavo patarimų, kol nei daktaras, advokatas ar kunigas.

— Bomus iš teatro išmeta. Ne vienam taip nutiko.

J. Soliūnas

Iškeis čekį anapus

Hebrajų žmogui mirus, į kars-tą jam įdeda pinigų.

Numirė vyriausias iš keturių brolių. Atėjo jį aplankyti jau-nesnis brolis. Įdėjo kartan \$100. Atėjo antras, įdėjo irgi \$100. Atėjo jauniausias, pasiėmė \$200, įdėjo savo kišenėn, o pa-rašė čekį \$300 ir įdėjo karstan.

Tie du broliai pasipriešino ir reikalas nuėjo iki teismo.

— Kam jūs dėjote į karstą po \$100? — klausia teisėjas.

— O tam, kad numirėlis tu-rėtų, kol susivarkys, smulkiems reikalams apsipirkti.

— Ar jūs tikite, kad numirė-lis galės ten pirkti? — klausia teisėjas.

— Mes tikim, kad galės, — atsakė du broliai.

— Taigi, jei tikite, kad nu-mirėlis ten apsipirks, tai turite tikėti, kad ir čekį iškeis, — at-sakė teisėjas.

Draugiški sveikinimai

Amerikiečių rašytojas R. Cro-use, lankėsi Maskvoje. Važiuo-damas mašina, vos nesudūrė su kita ruso mašina. Abi maši-nos sucypė ir sustojo. Rusas, sunkvežimio vairuotojas, pa-grašino grumodamas abiem rankom ir koliodamas. Crouse paklausė, ką jis sako. Vertėjas paaiškino: "Rusai darbininkai siunčia draugišką sveikinimą JAV darbininkams".

Balandžiai

Kartą Marytė su Juozeliu išė-jo į pajūrį pasivaikščioti. Ma-rytė, pamąčius didelį pulką paukščių, sušuko: — Žiūrėk, brangusai, kiek daug čia balandžių! — Taip, bet vietos žvejai šiuos paukščius vadina žuvėd-romis.

Pirma negras

Negras kardinalas L. Ru-gumbwa keliavo po Pietų Afri-ką. Baltųjų viešbučiai nenorė-jo kardinalui duoti kambario. Viename tačiau padarė išimtį: "Jeigu Jūsų Eminencija pažy-mėsite, kad esate kardinalas, tai kambarį gausite". Kardino-las atsakė: "Pirma esu negras, paskui kardinalas".

Kodėl valgom šaukštu

Vaikas paklaustas, kodėl sriubą valgome šaukštu, paaiš-kino: — Todėl, kad valgant peiliu nuo jo slysta, o valgant šaku-te išvarva.

Gydosi nuo žaidimų

Anglijos prof. John Cohen skelbia, kad keikiantis galima išvengti skrandyje žaidimų. Spyglių nuomone, nereikia pykti, kai Chruščėvas plūstasi, jis matyt skrandžio žaidzas gy-do.

Badaujantis žmogus Amerikoj

"Vienybės" 48 nr. Vytautas Aimara keliaudamas "Su žibu-riu vidudienį" skundžiasi, kad jis ponij apvalgytas ir alkanas: "Pirmieji daliniai sudaryti iš ponių. Ir tos, kurių bandė skai-tyti Proustą ir todėl kas ant-ras žodis naudoja "subtiliai", ir tos, kurios dar nepamiršo, kaip ravimi daržai — smogia visu savo evorui į masinančius val-gius, o vargšams vyrams telie-ka manevruoti tarp masyvių šlaunų, alkūnių ar kitokių im-pozantiškų dalykų, idant kaip nors pralįsti nesugniuždytam prieš kokio užsilikusio karnelio".

Vargšas Aimara, matyt jam neuztenka kas, savaitę "Vieny-bėj" maišomo Meškausko vine-greto.

— Jūs daug sutaupytumėte laiko išvengdami nereikalingų pasikalbėjimų, jeigu atmintu-mėte, kad žmonės nenori kla-syti tavo patarimų, kol nei daktaras, advokatas ar kunigas.

— Bomus iš teatro išmeta. Ne vienam taip nutiko.

J. Soliūnas

— Spygliūninkas nuo Toteikos (kuris nors N. Metų proga ga-lėtų atsistai savo adresa) rašo: "Aš mieliai prisidėsiu prie dr. A. Razmės organizuojamo mil-lijono dolerių fondo, bet pirmasis 1.000 dol. neaukosiu, aš tūk-santinę įteiksiu paskutinis, kad būtų pilnutėlis milijonas".

Kenksmingas nesusipratimas

— Ką tu padarei? — bara žmona vyrą, kuris truputį įkau-šęs grįžo namo, — dėl tavęs mūsų tarnaitė išėjo.

— Kaip tai? — nesupranta vyras.

— Nagi tu ją išplūdai per te-lefoną paskutiniuos žodžiais.

— O koks nesusipratimas, aš maniau, kad aš su tavim kal-bu, — pasiaiškino vyras.

Didžioji valstybė

Studentų susirinkime, Hava-noje, vienas kubietis studentas pareiškė: "Kuba yra didžiausias kraštas pasaulyje! Sostinė yra Havanoje, valdžia Maskvoje, o gyventojai — JAV-bėse".

Neapsirikti

— Aš praėjusiais metais ne-nusipirkau jokios suknelės, — skundžiasi žmona vyrui, — je-gu ką nors parsivežtum iš dar-bo pietums, manytų, jog aš ta-vo ne žmona, o virėja.

Kas yra idealu

Kažkas sutikęs senesniai ište-kėjusią jauną ponitę, klausia: — Na, o kaip, ponitute, idea-las? — Zinai, — sako ji jam, — idealas būtų, jei visos moterys būtų ištėkėjusios, o visi vyrai būtų seni "kavaleriai".

Gimtas liežuvis

— Koks yra tavo gimtasis liežuvis? — klausia vienos "Vil-nies" patriotės vaiką kaimynas. — Raudonas, — atsako vai-kas.

Kas yra idealu

Kažkas sutikęs senesniai ište-kėjusią jauną ponitę, klausia: — Na, o kaip, ponitute, idea-las? — Zinai, — sako ji jam, — idealas būtų, jei visos moterys būtų ištėkėjusios, o visi vyrai būtų seni "kavaleriai".

Kelmeri

— Kelmeri, — sako valgyto-jas restorane, — man nepatin-ka tos musės.

— Sakykite, kuri nepatinka, ir aš tą išvysiu.

Is artistų pagarsėja tik tie, kuriems pasiseka.

— O iš sukčių tik tie, kuriems nepasiseka.

Jeigu vaikai neklausinė-tų, tai iš kur sugrįžusieji žino-tų, kad jie taip nieko nežino.

H. V. Prochnov

Senais laikais žmogus, ku-ris sutaupydavo pinigų, buvo vadinamas šykštuoliu, o šiandien jis vadinamas stebuklu.

Alimentų mokėjimas yra vienas iš pragyvenimo pabrangimo priežasčių.

Cowling

Televizija yra tikrai puik-us išradimas. Ta pati progra-ma, kuri jįsų žmoną užmigo, kaimyną gali pabudinti.

H. Coffin

Sninga sniegas, pučia vėjas, Svorį mašina kasėja.

R. Motekaitis

Sala eit laisu laukan, Geriau lysti kibiran.

FREEZING

SNOW

SNOW